

MATERIALS GRUP DE TREBALL

“COEDUCACIÓ A SECUNDÀRIA” (6094421609)

CURS 2018_19

MEMBRES DEL GRUP DE TREBALL

Bellmunt Solé, Emília
Borrell Feliu, Rosa M.
Capdevila Queralt, Marina
Castillo Cervello, Jesús
Castro Comes, Carolina
Cosials Manonelles, Anicet
Garcia Vallecillos, M. Glòria
Gil Álvarez, Daniel*

Moliner Cobo, Laura
Navarro Rosines, Francesca
Quintillà Zanuy, M. Teresa
Rodríguez González, Marta
Sanfeliu Solé, Olga*
Torrent Pellise, Gemma
Tristante Soler, Laura

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Objectius	3
3. Metodologia	4
4. Materials elaborats (relació)	4
5. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació	4
6. Conclusions	5
7. Annexos: Fitxes i Materials elaborats pel grup de treball	7

1. Introducció

Aquest és el onzè curs d'aquest grup de treball. El grup es va constituir durant el curs 2008-2009 després de considerar que era evident la necessitat que el sistema educatiu s'adeqüés a la creixent complexitat i pluralitat que havia anat adquirint la societat catalana. Crèiem –i encara creiem- que trobar respostes als nous reptes educatius que plantegen els profunds canvis socials experimentats és un objectiu que cal abordar de forma constant. Es tracta, en definitiva i en resum, d'incrementar l'equitat i les possibilitats d'èxit educatiu del nostre alumnat, noies i nois, de millorar l'atenció a la diversitat potenciant aules cada vegada més inclusives i de fer un esforç per eliminar del currículum i dels materials didàctics qualsevol manifestació d'intolerància, de visions estereotipades o de prejudicis sexistes.

En aquest sentit, la consecució de la igualtat d'oportunitats per a noies i nois és quelcom més que el fet que ells i elles comparteixin l'aula i estudiïn les mateixes assignatures.

El nostre grup de treball pretén reflexionar sobre la necessitat d'ensinistrar en la capacitat d'identificar tots els elements sexistes i androcèntrics presents en les activitats quotidianes del nostre centre educatiu i donar eines per dissenyar i aplicar mesures i iniciatives neutralitzadores, d'introducció de la perspectiva de gènere i d'anàlisi d'impacte de gènere.

Així doncs, el grup pretén elaborar materials per a ESO i BATX destinats a identificar aquests elements sexistes i androcèntrics encara presents en la nostra pràctica educativa i dissenyar mesures i iniciatives que ens ajudin a aconseguir una escola més coeducadora; experimentar-los al centre i avaluar-los.

2. Objectius

Els objectius que ens hem fixat com a grup de treball són els següents:

1. Incloure en els sabers acadèmics els sabers de les dones (adequació dels continguts curriculars), fent visibles les aportacions de les dones en les diferents àrees del saber.
2. Reflexionar sobre com “pesa” el currículum ocult (allò que transmetem a les aules no estrictament acadèmic: valors).
3. Usar un llenguatge inclusiu (ni sexista ni androcèntric) en tots els nostres materials i en la nostra pràctica docent.
4. Elaborar estratègies de complicitat amb altres sectors de la comunitat educativa: famílies i PAS.
5. Dissenyar activitats i estratègies per denunciar i prevenir la violència sexista i fomentar el bon tracte i els valors democràtics entre les persones

3. Metodologia

- Reunió periòdica dels membres del grup: pluja d'idees, propostes, repartiment de tasques.
- Realització del treball individual (al centre, a l'aula): disseny de l'activitat.
- Posada en comú dels dissenys resultants.
- Experimentació a l'aula del material/activitats.
- Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.

4. Materials elaborats – activitats realitzades. Relació

1. Treballs de recerca en clau de gènere
2. Activitat 25 novembre 2018_INS Joan Solà
3. Acte unitari 25 novembre 2018_INS Guindàvols (activitats associades)
4. Activitat "Xènia, estimar no fa mal"
5. Activitat "Violència de gènere als mites grecs"
6. Activitat "Women & lyrics"
7. Activitats Dia internacional de la nena i la dona a la ciència 2019_INS Guindàvols
 - a. Activitat "Les dones científiques: del recital al cartell"
 - b. Activitat "Les dones científiques: joc de cartes"
 - c. Activitat "Dona i astronomia"
8. Activitats 8 març 2019_INS Joan Solà
9. Acte unitari 8 març 2019_INS Guindàvols:
 - a. Grafitti-mosaic 8 de març
 - b. Partits de korfbal
 - c. Xerrada "Feminisme i transició democràtica" (Xus Borrell)
10. Activitat "Dones del món"
11. Activitat "Curts per a la igualtat"
12. Activitat Joc "Feminae romanae"

5. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació.

La resposta general de l'alumnat i del personal docent i d'administració i serveis ha estat molt satisfactòria. Hem de subratllar que hem gaudit d'un alt grau de participació de la majoria de membres de la comunitat educativa, quan s'han dissenyat accions que han involucrat a tot el centre o part d'ell, circumstància que ens anima a avançar en aquesta direcció, treballant per a la consecució d'un món més just i igualitari per a les dones i els homes del futur que s'estan gestant ara en les nostres mans.

Pel que fa a aplicacions pràctiques, tot el material ha esta elaborat a partir de l'experiència concreta amb un alumnat concret, en un espai i temps determinat; tots els materials i activitats ja s'han dut a terme a l'aula i és a partir de l'experiència obtinguda que s'ha acabat d'elaborar el material o descripció de l'acció proposada.

En allò que es refereix a la seva difusió, a banda de la pàgina web del centre, i d'altres mitjans de comunicació esmentats en algunes de les activitats, estan a l'abast de tota la comunitat educativa a partir d'un enllaç amb l'entorn Moodle "Eduquem per a la igualtat", que està a la intraweb de l'Institut Guindàvols, centre d'operacions de les nostres activitats; l'accés a persones alienes al centre és possible mitjançant l'enllaç que s'inclou. Es permet l'entrada com a visitant:

<http://www.institutguindavols.cat/moodle2/course/view.php?id=32>

Per veure'n fotos, cf. la galeria de fotos a la web del centre.

També disposem de l'espai de projectes COEDUCACIÓ, actualment en construcció:

<http://portal.institutguindavols.cat/index.php/coeducacio/>

També s'ha de destacar que els mitjans de comunicació local, tant de TV com de premsa, se n'han fet ressò en diverses ocasions.

Pel que fa a les activitats realitzades a l'Institut Joan Solà de Torrefarrera i l'Institut Lladonosa de Lleida, aquestes estan accessibles en l'entorn Moodle del CRP del Segrià (grup de treball "Coeducació a secundària"), a més de la difusió que la pròpia web dels centres en fan. L'adreça és:

<https://sites.google.com/a/xtec.cat/crp-segria/>

6. Conclusions

Pel que fa al **grau d'assoliment dels objectius**, hem de dir que ha estat mitjà-alt. En aquest sentit, en una primera fase, ens vam ocupar d'elaborar estratègies per implantar mesures coeducatives que fomentin la coeducació i, en conseqüència:

1. Incloure en els sabers acadèmics els sabers de les dones (adequació dels continguts curriculars), fent visibles les aportacions de les dones en les diferents àrees del saber.
2. Reflexionar sobre com "pesa" el currículum ocult (allò que transmetem a les aules no estrictament acadèmic: valors).
3. Usar un llenguatge inclusiu (ni sexista ni androcèntric) en tots els nostres materials i en la nostra pràctica docent.
4. Dissenyar activitats i estratègies per denunciar i prevenir la violència sexista i fomentar el bon tracte i els valors democràtics entre les persones

És en aquests objectius que creiem haver aconseguit un major grau d'assoliment.

Pel que fa als objectius:

1. Elaborar estratègies de complicitat amb altres sectors de la comunitat educativa: famílies i PAS.
2. Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives,

ha quedat pendent elaborar mesures més concretes per al proper curs (és per això que hem demanat a

continuitat del grup de treball).

Pel que fa a **la conveniència dels continguts tractats**, creiem que han estat els correctes, atès que vam ser nosaltres mateixes les que els vam escollir. Si hem de fer-nos alguna objecció, és segurament la d'haver estat massa ambicioses en els nostres propòsits.

En allò que es refereix a **la metodologia de treball i la seva adequació**, hem de dir que ha funcionat força bé:

- (1) Reunió periòdica dels membres del grup.
- (2) Realització del treball individual.
- (3) Posada en comú de les propostes i decisions consensuades.
- (4) Experimentació a l'aula del material/activitats dissenyades.
- (5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.
- (6) Valoració global i conclusions (darrera sessió).

És aquesta, al nostre parer, la metodologia més eficaç i que referma el caràcter interdisciplinar de l'activitat.

Com a **valoració global i conclusions**, s'ha de dir que la dinàmica i l'ambient de treball ha estat molt satisfactori, atès que totes les persones membres del grup hem treballat conjuntament i l'experiència ha resultat força enriquidora, tant a nivell personal com professional. Amb tot, l'elaboració dels materials ha resultat molt laboriosa i ha exigit molt més temps del que havíem previst, i alguns aspectes han quedat pendents per al proper curs.

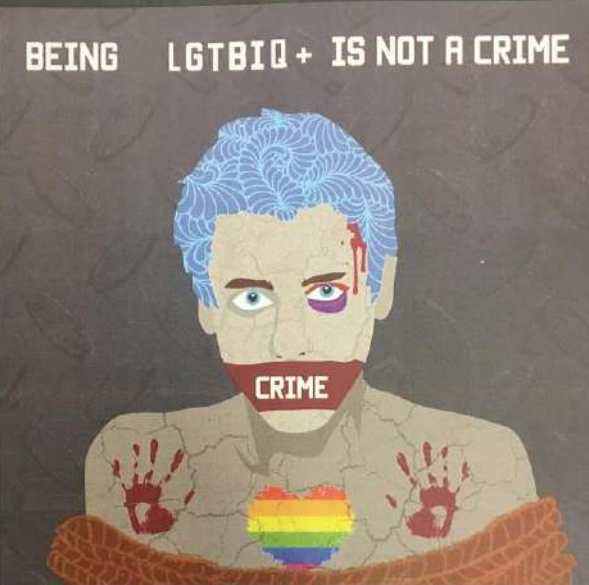
7. Annexos: Fitxes de les activitats realitzades i materials elaborats pel grup de treball

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	El treball de recerca en clau de gènere
Curs acadèmic	binenni 2017_19
Centre (on s'ha dut a terme)	INS Guindàvols
Professorat responsable	Professorat tutor TR (Emília Bellmunt, Laura Moliner, Teresa Quintillà)
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	1, 2, 4, 5
Temporització	Des de març 2017 fins gener 2019
Espai educatiu	Treball de recerca de batxillerat
Nivell educatiu implicat	1r-2n Batxillerat
Materials elaborats	Memòria del TR i exposició oral
Materials i recursos usats (d'altri)	Referències bibliogràfiques i webgràfiques de referència consultades
Metodologia i desenvolupament	
Com ja és tradició de centre, a l'oferta de temes per a possibles treballs de recerca de batxillerat, hi ha un nombre important de propostes per analitzar la realitat des de la perspectiva de gènere. Un cop l'alumnat s'interessa per algun d'aquests temes, el professorat assignat guia i tutoritza la recerca fins a la seva presentació en format escrit i la seva exposició oral.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Valoració satisfactòria. Es repetirà.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com als documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu

BEING LGTBIQ+ IS NOT A CRIME

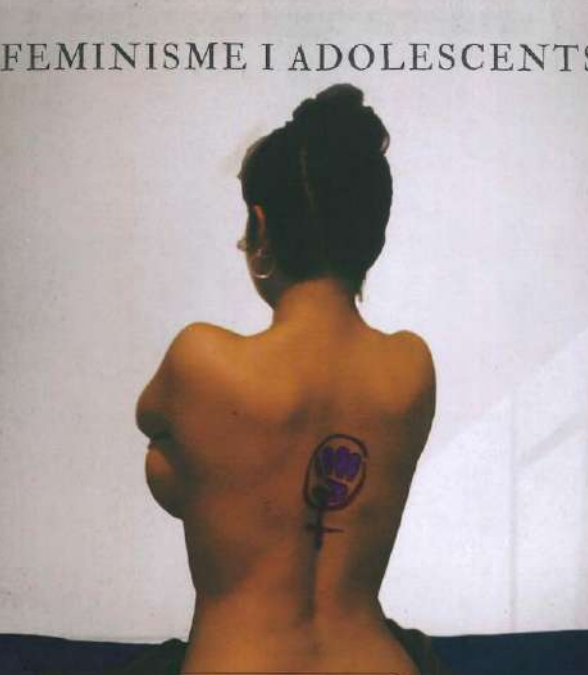

Identitat de gènere.

Discriminació

Nom: Maria Viladrich Farrés
Tutor/a: Laura Moliner
Curs: 2018/2019
Centre: Institut Guindàvols

FEMINISME I ADOLESCENTS

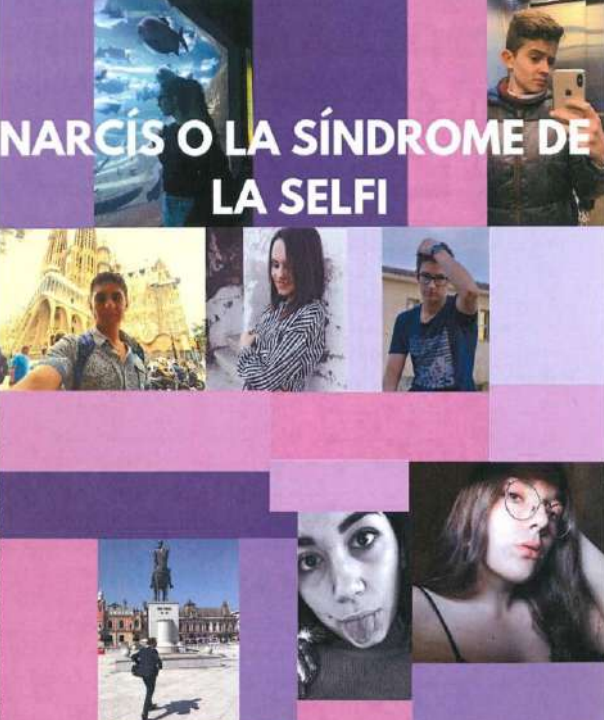
AUTORA: MIREIA COLIAS BUSTO
TUTORA: TERESA QUINTILLÀ ZANUY
2N BATXILLERAT B
INS GUINDÀVOLS-LLEIDA
2018-2019

Que és ser-ho?

Nom: Pau Gómez Mateo
Tutora: Emilia Bellmunt
Curs: 2nB
Institut Guindàvols
Lleida, 16 Gener del 2019

NARCÍS O LA SÍNDROME DE LA SELFI

DAIANA MOLDOVAN

2n de BATXILLERAT B, INSTITUT GUINDÀVOLS, LLEIDA
CURS 2018/19
TUTORA: MARIA TERESA QUINTILLÀ ZANUY

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL CONTRA LA VIOLÈNCIA CONTRA DONES I NENES
Curs acadèmic (en què s'ha dut a terme)	2018-19
Centre (on s'ha dut a terme)	INS JOAN SOLÀ
Professorat responsable	Gemma Torrent
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	1,4,6
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	primer trimestre 3 sessions
Espai educatiu (en què s'ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.)	Àrea de llengua i literatura catalanes A tutoria també se n'ha parlat
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	2n d'ESO
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	-pancarta reivindicativa -manifest -braçalets commemoratius
Materials i recursos usats (d'altri)	Manifest unitari
Metodologia i desenvolupament	
<p>Es va proposar a la direcció fer un acte commemoratiu i va ser acceptat. Es va informar a partir d'un comunicat a tota la comunitat educativa (professorat, famílies, PAS). A classe de llengua catalana es van elaborar braçalets de macramé per ser lluïts durant l'acte i també es va fer la pancarta.</p> <p>Es va utilitzar el manifest unitari i es va practicar la lectura en veu alta per part de diferents alumnes en les diferents llengües estudiades al centre (català, castellà, anglès i francès). L'activitat s'ha inclòs dins el projecte ERASMUS que es desenvolupa al centre. El manifest i un fragment del vídeo enregistrat s'han exhibit a la web del centre. També s'ha informat a través del twitter i el facebook.</p>	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
<p>Es valora positivament en la mesura que l'alumnat ha mostrat molt interès a l'hora de fer els braçalets i de llegir el manifest.</p> <p>El professorat hi ha participat massivament i la pancarta encara es troba penjada a la cantina del centre.</p>	

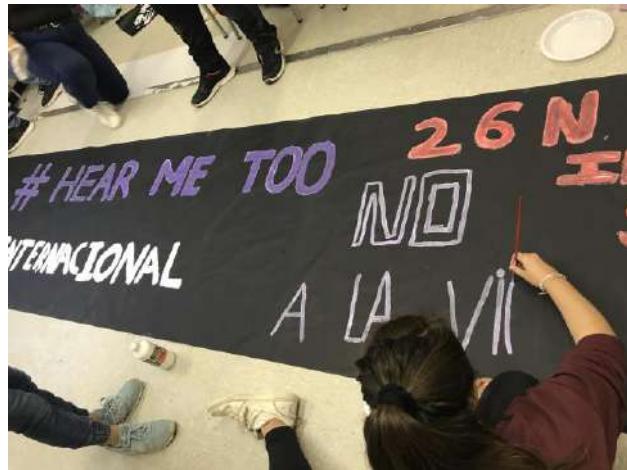
Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.

Grup de treball "Coeducació a secundària" curs 2018-19

4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.
9. Fomentar el debat entre l'alumnat i a partir de les tasques treure unes conclusions que els portin a entendre la necessitat de la coeducació per a una millor convivència

REPORTATGE FOTOGRÀFIC

Alumna 1: Paula Busquets

MANIFEST DIA INTERNACIONAL PER A L'ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA ENVERS LES DONES

26 de novembre de 2018- INSTITUT JOAN SOLÀ

Els temps estan canviant o això és el que volem pensar. Tothom parla de violència masclista, se'n parla a les xarxes socials, a la televisió, a la premsa...i aquí a l'institut també. I no només en parlem avui, 26 de novembre, un dia després del dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones. Parlar-ne és bo perquè ens ajuda a identificar les diferents violències masclistes que ens acompanyen des que naixem.

Alumna 2. Paula Bailach

Fa 10 anys que a Catalunya tenim una llei que lluita pels drets de les dones a eradicar les violències masclistes. Totes. Les violacions, les agressions sexuals, l'assetjament, el tràfic i l'explotació de dones però també els matrimonis forçats o la mutilació genital femenina. Però, pel que es veu, les lleis no són suficients si ens atenem a les dades. La violència es continua exercint en diferents formes. Vivim en un món en què una de cada tres dones ha patit o pateix violència masclista.

Alumna 3 : Paula Bordas

From here, we ask ourselves

WHAT CAN WE DO TO CHANGE ALL THIS? WHEN IS THIS GOING TO CHANGE?

Alumna 4

Fa 7 mesos, el 26 d'abril d'aquest any, l'audiència de Navarra va fer pública la sentència del cas de la Manada. Un cas que ha remogut consciències i que ens ha fet sortir al carrer per dir prou.

Alumna 5

L'any passat a Catalunya, més de 12 mil dones van denunciar a la policia que estaven patint violència masclista . Aquest any 2018, 44 dones han estat assassinades per la seva parella o ex parella a tota Espanya, 6 d'elles a Catalunya. Els crims són la cara més amarga de la violència que avui estem denunciant.

Alumna 6 Laia Casero

We ask for protection and dignified care for all gender-based violence victims.

Alumna 7 :

-DECIMOS BASTA A LA VIOLENCIA CONTRA NIÑAS I MUJERES.

Alumna 8 :Joanna Manges

-QUEREMOS UN PAÍS LIBRE DE TODO TIPO DE VIOLENCIA

Alumna 9

I ho diem avui, cridant ben fort, dia 26 de novembre , un dia després del dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones.

I ho continuarem EXIGINT demà, passat demà i sempre.

Alumna 10 Laia Roma i Cerin Laissaoui

La violence marque toujours la faiblesse. Les violents en esprit s'arrêtent toujours aux premiers termes des développements de leurs pensées. Les termes délicats, les résonances fines leur échappent; et l'on sait que dans cet ordre de finesse se dissimulent les indices les plus précieux et les relations les plus profondes. Paul Valéry

Alumna 11 (english): Laia Casero

#Hear Me too

#escolta'm a mi també

Alumna 12 (francès)Aïda Patiño

La violence, sous quelque forme qu'elle se manifeste, est un échec. Jean-Paul Sartre

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Acte unitari 'Dia internacional contra la violència sexista'
Curs acadèmic	2018_19
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Membres equip coeducació i prof. tutor
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	1, 4, 6
Temporització	20-30 novembre
Espai educatiu	Tutoria, teatre, llengua, idioma estranger, HMC, etc.
Nivell educatiu implicat	Tots els del centre
Materials elaborats	Cartell, pòsters, dossier, fotografies, etc.
Materials i recursos usats (d'altri)	
Metodologia i desenvolupament	
Cf. Document adjunt	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Bona, així com la difusió feta.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

ACTIVITATS INS GUINDÀVOLS

DIA INTERNACIONAL PER A L'ERRADICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA SEXISTA

Proposta d'activitats prèvies al 23 nov:

✓ el lema de la campanya d'enguany serà **#HEAR ME TOO**.

✓ A l'àrea de llengües (CATALÀ, CASTELLÀ I ANGLÈS) i altres (ciutadania, tutoria): s'actualitzarà el dossier que es va elaborar fa uns cursos per treballar les lletres de les cançons (analitzar-ne les que són sexistes i les que són reivindicatives). Els materials (lletres de cançons, etc) estan en una **carpeta compartida al drive**. Qui vulgui treballar i no li ha estat compartida la carpeta, que ho comentí i se li compartirà.

- ✓ PÓSTERS: de cara al període del 21-27 de novembre es proposa penjar uns pòsters del Casal de Joves de Catalunya (cf. annex 1). A l'hora de **tutoria**, a **Ciutadania** o a qualsevol matèria que es vulgui, per exemple, es pot treballar. Un grup d'ESO, dirigit per E. Bellmunt estan en procés d'elaboració de cartells en la mateixa línia.
- ✓ a la matèria de Llatí de 4t ESO treballaran el personatge d'Hipàtia d'Alexandria (exposició al passadís de la planta baixa).
- ✓ a la matèria de Grec de 1r BATX es treballarà el tema de la violència de gènere als mites clàssics (es farà una exposició amb els treballs realitzats per l'alumnat).
- ✓ a Llengua anglesa (2n batx): l'alumnat treballarà en format de presentacions orals el tema "Gender violence".
- ✓ l'alumnat de teatre estan fent un muntatge audiovisual.
- ✓ Es deixa la porta oberta a la realització d'altres activitats en les diferents matèries i/o tutoria. Si algú ja està fent o vol fer alguna activitat, que ho comentí i així la inclourem a la llista d'iniciatives.

ACTIVITATS 23 NOVENBRE
Dia contra la violència sexista - Curs 2018 - 2019

Activitats previstes 23 de novembre -divendres

1r ESO i 2n ESO		
HORARI ORDINARI	HORARI ESPECÍFIC	ACTIVITAT
8.15-9.15		Classe normal o activitats relacionades amb la jornada (a criteri del professorat que té el grup) Es pot visitar l'exposició de treballs i cartells que hi haurà als passadissos i espais comuns del centre. O treballar amb els materials compartits al drive.
9.15-10.15	9.15-10.15	Sortida del centre en direcció al <i>Funatic</i> Arribada a la plaça Mossèn Verdaguier/espai davant Auditori Esmorzar allí
10.15-10.35	10.15	Entrada al cinema
10.35-11.35	10.45-12.30	Visionat pel·lícula CARMEN Y LOLA (105')
11.35-12.35		
12.35-12.45	12.30-13.00	Sortida del cine i retorn a l'institut
12.45-13.45	13.00	Van al pati: Lectura del manifest 25n2018 (coincidint amb l'alumnat de 1BATX i CF) En acabar van cap a l'aula que els tocava: Comencen l'activitat dissenyada per treballar el contingut de la pel·lícula ¹
13.45-14.45	13.45-14.45	Acaben l'activitat. Taller d'elaboració de polseres: <ul style="list-style-type: none"> ✓ s'anirà a buscar la caixa amb les polseres i gomes assignades al grup. ✓ cada alumna/e escriurà a la polsera un dels hastags de la jornada (estaran al drive): #HearMeToo, #LliuresISensePor ✓ la lligarà i se la posarà.

PD: L'alumnat que estigui "castigat" o que no hagi pagat la quota d'activitats es quedarà al centre i farà una activitat de cinefòrum alternativa a la Biblioteca ("Fucking Amal").

Cada grup triarà un/a representant per llegir un fragment del Manifest (es compartirà a partir del 14).

¹ La fitxa per treballar el contingut de la pel·lícula i altres materials estaran compartits en un drive a partir del dimecres 14 de novembre.

ACTIVITATS 23 NOVEMBRE
Dia contra la violència sexista - Curs 2018 - 2019

Activitats previstes 23 de novembre -divendres

3r ESO i 4t ESO		
HORARI ORDINARI	HORARI ESPECÍFIC	ACTIVITAT
8.15-9.15		Classe normal o activitats relacionades amb la jornada (a criteri del professorat que té el grup) Es pot visitar l'exposició de treballs i cartells que hi haurà als passadissos i espais comuns del centre. O treballar amb els materials compartits al drive.
9.15-10.15		Classe normal o activitats relacionades amb la jornada (a criteri del professorat que té el grup) Es pot visitar l'exposició de treballs i cartells que hi haurà als passadissos i espais comuns del centre. O treballar amb els materials compartits al drive.
10.15-10.35		esbarjo
10.35-11.35		Activitat per preparar el contingut de la pel·lícula i el tema de la no discriminació per qüestions d'identitat o orientació sexual ² . Taller d'elaboració de polseres: <ul style="list-style-type: none"> ✓ s'anirà a buscar la caixa amb les polseres i gomes assignades al grup. ✓ cada alumna/e escriurà a la polsera un dels hastags de la jornada (estaran al drive): #HearMeToo, #LliuresISensePor. ✓ la lligarà i se la posarà.
11.35-12.35	11.35	Sortida al pati i Lectura del manifest 25n2018
	12.00	Sortida del centre en direcció al <i>Funatic</i>
12.35-12.45	12.30	Entrada al cinema
12.45-13.45	13.00-14.45	Visionat pel·lícula CARMEN Y LOLA (105')
13.45-14.45		
	14.45	Sortida del cinema (l'alumnat podrà anar directament cap a casa)

PD: L'alumnat que estigui "castigat" o que no hagi pagat la quota d'activitats es quedarà al centre i farà una activitat de cinefòrum alternativa a la Biblioteca ("Fucking Amal").

Cada grup triarà un/a representant per llegir un fragment del Manifest (es compartirà a partir del 14).

² La fitxa per treballar el contingut de la pel·lícula i altres materials estaran compartits en un drive a partir del dimecres 14 de novembre.

ACTIVITATS 23 NOVENBRE
Dia contra la violència sexista - Curs 2018 - 2019

Activitats previstes 23 de novembre -divendres

1r BATX i CF		
HORARI ORDINARI	HORARI ESPECÍFIC	ACTIVITAT
8.15-9.15	8.15	Van directament a la porta del Funatic. Entrada al cinema.
	8.30-10.15	Visionat pel·lícula CARMEN Y LOLA (105')
9.15-10.15		
10.15-10.35		✓ sortida del cine
10.35-11.35	10.15-11.35	✓ retorn a l'institut ✓ esmorzar al centre
11.35-12.35	11.35-12.35	A l'aula corresponent:
	12.00	Activitat per treballar el contingut de la pel·lícula i el tema de la no discriminació per qüestions d'identitat o orientació sexual ² . Taller d'elaboració de polseres: <ul style="list-style-type: none"> ✓ s'anirà a buscar la caixa amb les polseres i gomes assignades al grup. ✓ cada alumna/e escriurà a la polsera un dels hastags de la jornada (estaran al drive): #HearMeToo, #LliuresISensePor. ✓ la lligarà i se la posarà.
12.35-12.45		esbarjo
12.45-13.45	13.00	Van al pati: Lectura del manifest 25n2018 (coincidint amb l'alumnat de 1-2ESO) En acabar van cap a l'aula que els tocava: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Classe normal o activitats relacionades amb la jornada (a criteri del professorat que té el grup) ✓ Es pot visitar l'exposició de treballs i cartells que hi haurà als passadissos i espais comuns del centre. ✓ O treballar amb els materials compartits al drive.
13.45-14.45		Classe normal o activitats relacionades amb la jornada (a criteri del professorat que té el grup).

Cada grup triarà un/a representant per llegir un fragment del Manifest (es compartirà a partir del 14).

DATA D'ESTRENA SCREENBOX FUNATIC:
Divendres 28 de Setembre de 2018

DATA D'ESTRENA ESPANYA:
Divendres 7 de Setembre de 2018

TÍTOL ORIGINAL: Carmen y Lola

NACIONALITAT: Espanya

DURADA: 105'

ANY: 2018

QUALIFICACIÓ: 12 anys

VERSIONS AUDIO: Castellà

PREMIS I RECONeixEMENTS:
QUINZENA DE REALITZADORS AL FESTIVAL
DE CANNES (2018)
PRESELECCIONADA PER L'ACADÈMIA DE
CINEMA EUROPEA PER OPTAR ALS
EUROPEAN FILM AWARDS (2018)

DIRECTORA: Arantxa Echevarría
INTÈRPRETS: Zaira Morales, Rosy Rodríguez

TRAILER: <https://www.youtube.com/watch?v=beAHL6YQypg>

SINOPSI:

Carmen és una adolescent gitana que viu a l'extraradi de Madrid. Com qualsevol altra gitana, el seu destí és viure una vida que es repeteix a totes les generacions: casar-se i criar tants nens com sigui possible. Però un dia coneix la Lola, una gitana poc comuna dibuixa graffitis i que somia amb anar a la universitat. Lola és diferent i Carmen desenvolupa ràpidament una complicitat amb ella. Totes dues tractaran de portar cap endavant la seva relació, malgrat els inconvenients i les discriminacions socials a les quals han de veure's sotmeses per part de les seves famílies.

Reuniu-vos per grups i responeu raonadament a les preguntes següents. Una persona del grup ha de prendre nota de les respostes, perquè després posarem en comú les respostes de tots els grups.

Preguntes

1. Definiu breument aquests personatges que apareixen a la pel·lícula:

LOLA

CARMEN

PARE DE LOLA

MARE DE LOLA

“NOVIO” DE CARMEN

PARE DE CARMEN

MARE DE CARMEN

PROFESSORA DE LOLA

2. En diferents moments de la pel·lícula es diu que Lola és diferent a la resta de noies de la seva comunitat; en què creus que és diferent (a més de la seva orientació sexual)?
3. Pel que veiem a la pel·lícula, podem dir que Lola pateix discriminació i rebuig de seu entorn familiar i social per la seva manera de ser i per la seva opció sexual. De les accions negatives que conformen la violència, indica les que pateix.
4. Creus que a l'institut les protagonistes de la pel·lícula podrien tenir problemes per expressar lliurement el seu amor? Raona la teva resposta.
5. Creus que la relació entre Lola i Carmen és una relació “normal”? Per què? argumenta-ho
6. Com és la relació entre el pare i la mare de la Lola: qui creus que mana? per què? com exerceix el seu domini?
7. Tenen el pare i la mare la mateixa opinió sobre el fet que Lola vagi a l'institut als 16 anys?
 - ✓ Què opina el pare? Per què?
 - ✓ Què opina la mare? Per què?
8. Per què creus que el pare de Lola encomana al germà de Lola que l'acompanyi a l'institut?
9. De quines injustícies “domèstiques” es queixa Carme a la seva mare?
10. Quan el pare de Lola descobreix que és lesbiana, com reacciona?
11. La seva orientació sexual és considerada per ell com:
 - a) un pecat
 - b) una malaltia
 - c) una opció més

d) una perversitat

12. Què decideix fer llavors el seu pare? Què creus que aconseguirà?

13. Coneixes casos de assetjament o abús similars als que pateix Lola?

14. Has vist algun tipus de conducta masclista en el teu entorn?

15. Per què algunes religions no accepten a les persones homosexuals?

16. Creus que hi ha gent reprimida a causa de la religió o de la cultura?

17. Has vist alguna vegada aglutun tipus de bulling contra algú per la seva opció sexual?

✓ Què has sentit?

✓ Què has fet per evitar-ho?

18. A la peli Carmen usa la paraula *tortillera* / *bollera* per menysprear Lola. Creus que és correcte insultar una persona per la seva opció sexual?

19. En aquesta pel·lícula quines seqüències t'han impressionat més i per què?

20. Escribeu una crítica (opinió informada i raonada) aconsellant o no la pel·lícula

21. Marca els qualificatius que creus que millor defineixen la pel·lícula:

☐	divertida
☐	avorrida
☐	juvenil
☐	dramàtica
☐	interessant
☐	diferent
☐	creïble
☐	recomanable
☐	realista
☐	senzilla
☐	sorprenent
☐	de ritme lent

PROPOSTA DIDÀCTICA. CINEFÒRUM **CARMEN Y LOLA**

DATA D'ESTRENA SCREENBOX FUNATIC:
Divendres 28 de Setembre de 2018

DATA D'ESTRENA ESPANYA:
Divendres 7 de Setembre de 2018

TÍTOL ORIGINAL: Carmen y Lola

NACIONALITAT: Espanya

DURADA: 105'

ANY: 2018

QUALIFICACIÓ: 12 anys

VERSIONS AUDIO: Castellà

PREMIS I RECONeixEMENTS:
QUINZENA DE REALITZADORS AL FESTIVAL
DE CANNES (2018)
PRESELECCIONADA PER L'ACADÈMIA DE
CINEMA EUROPEA PER OPTAR ALS
EUROPEAN FILM AWARDS (2018)

DIRECTORA: Arantxa Echevarría
INTÈRPRETS: Zaira Morales, Rosy Rodríguez

TRAILER: <https://www.youtube.com/watch?v=beAhL6YQypg>

SINOPSI:

Carmen és una adolescent gitana que viu a l'extraradi de Madrid. Com qualsevol altra gitana, el seu destí és viure una vida que es repeteix a totes les generacions: casar-se i criar tants nens com sigui possible. Però un dia coneix la Lola, una gitana poc comuna dibuixa graffitis i que somia amb anar a la universitat. Lola és diferent i Carmen desenvolupa ràpidament una complicitat amb ella. Totes dues tractaran de portar cap endavant la seva relació, malgrat els inconvenients i les discriminacions socials a les quals han de veure's sotmeses per part de les seves famílies.

ORIENTACIONS PER AL PROFESSORAT

COMPETÈNCIES BÀSIQUES A TREBALLAR

1. Competència social i ciutadana

- ✓ Reconeixement dels drets individuals i col·lectius. Identificació i rebutjament de les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació que afecten persones i col·lectius en el món actual.
- ✓ Identificació, anàlisi i rebutjament de situacions d'incompliment dels drets humans a nivell local i global.
- ✓ Reconeixement de les diferències de gènere com un element enriquidor de les relacions interpersonals.
- ✓ Anàlisi dels estereotips i prejudicis sobre la identitat de gènere.

2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

- ✓ Identificació i rebutjament de la violència de gènere, tot coneixent els mitjans de prevenció i protecció.
- ✓ Valoració crítica dels prejudicis sexistes i discriminacions de gènere, en la nostra societat i en d'altres.
- ✓ Valoració de la igualtat de drets d'homes i dones en la família i en qualsevol altre àmbit de relació.
- ✓ Identificació i rebutjament de comportaments i actituds discriminatòries (sexistes, misògines, homofòbiques, xenòfobes, de preponderància de la força física) en els diferents àmbits relacionals escolars i en les relacions personals i socials d'àmbit extraescolar.
- ✓ Acceptació crítica de la identitat i els interessos personals, mostrant una actitud oberta a la transformació positiva
- ✓ Identificació dels trets constitutius de la pròpia identitat, inclosa la identitat de gènere.
- ✓ Expressió i gestió de les pròpies emocions i autogestió de les pròpies conductes.
- ✓ Valoració de la diversitat de les relacions afectives i sexuals des del respecte, la confiança, la igualtat i la capacitat de decisió, rebutjant els prejudicis i estereotips i les relacions basades en el domini de l'altre.

3. Competència d'aprendre a aprendre

- ✓ Desplegament d'una capacitat d'anàlisi i raonament que contribueixi a aprendre a buscar, seleccionar i utilitzar la informació de manera sistemàtica i crítica; i, alhora, a desenvolupar la capacitat d'empatia per comprendre la diversitat existent en el món.
- ✓ Participació activa en el disseny d'alternatives a problemes quotidians, socials i polítics, a través del treball cooperatiu i amb una actitud dialogant.
- ✓ Identificació i rebutjament de situacions d'incompliment dels drets humans i de la infància a nivell global, i anàlisi de la situació a l'entorn proper, per mitjà de l'observació i la interpretació crítica.

METODOLOGIA

Després del visionat de la pel·lícula, es divideix el grup classe en diversos equips de debat (grups de 3-4 alumnes) que responen a unes qüestions plantejades (full annex) i en prenen nota (una persona del grup se n'encarrega), per posteriorment fer una posada en comú i dur a terme un debat sobre aquestes.

A l'hora de treballar aquest tema a l'aula (en gran grup), sigueu conscients de la susceptibilitat, l'anonimat i la privacitat (algunes de les persones participants poden tenir experiències personals de violència domèstica o d'assetjament per la seva orientació o identitat sexual). Deixeu clar que tothom ha de sentir-se lliure d'expressar només allò que estiguin disposats a compartir amb la resta del grup.

ANNEX. Preguntes guia per al debat

1. Definiu breument aquests personatges que apareixen a la pel·lícula:

LOLA

CARMEN

PARE DE LOLA

MARE DE LOLA

“NOVIO” DE CARMEN

PARE DE CARMEN

MARE DE CARMEN

PROFESSORA DE LOLA

2. En diferents moments de la pel·lícula es diu que Lola és diferent a la resta de noies de la seva comunitat; en què creus que és diferent (a més de la seva orientació sexual)?

3. Pel que veiem a la pel·lícula, podem dir que Lola pateix discriminació i rebuig de seu entorn familiar i social per la seva manera de ser i per la seva opció sexual. De les accions negatives que conformen la violència, indica les que pateix.

4. Creus que a l'institut les protagonistes de la pel·lícula podrien tenir problemes per expressar lliurement el seu amor? Raona la teva resposta.

5. Creus que la relació entre Lola i Carmen és una relació “normal”? Per què? argumenta-ho

6. Com és la relació entre el pare i la mare de la Lola: qui creus que mana? per què? com exerceix el seu domini?

7. Tenen el pare i la mare la mateixa opinió sobre el fet que Lola vagi a l'institut als 16 anys?

✓ Què opina el pare? Per què?

✓ Què opina la mare? Per què?

8. Per què creus que el pare de Lola encomana al germà de Lola que l'acompanyi a l'institut?

9. De quines injustícies “domèstiques” es queixa Carme a la seva mare?

10. Quan el pare de Lola descobreix que és lesbiana, com reacciona?

11. La seva orientació sexual és considerada per ell com:

a) un pecat

b) una malaltia

c) una opció més

d) una perversitat

12. Què decideix fer llavors el seu pare? Què creus que aconseguirà?
13. Coneixes casos de assetjament o abús similars als que pateix Lola?
14. Has vist algun tipus de conducta masclista en el teu entorn?
15. Per què algunes religions no accepten a les persones homosexuals?
16. Creus que hi ha gent reprimida a causa de la religió o de la cultura?
17. Has vist alguna vegada algun tipus de bulling contra algú per la seva opció sexual?
- ✓ Què has sentit?
- ✓ Què has fet per evitar-ho?
18. A la peli Carmen usa la paraula *tortillera* / *bollera* per menysprear Lola. Creus que és correcte insultar una persona per la seva opció sexual?
19. En aquesta pel·lícula quines seqüències t'han impressionat més i per què?
20. Escribeu una crítica (opinió informada i raonada) aconsellant o no la pel·lícula
21. Marca els qualificatius que creus que millor defineixen la pel·lícula:

	divertida
	avorrida
	juvenil
	dramàtica
	interessant
	diferent
	creïble
	recomanable
	realista
	senzilla
	sorprenent
	de ritme lent

EL MÓN AL REVÉS

Respon al més sincerament possible les preguntes de l'enquesta que et proposem. Pots respondre amb total llibertat, atès que està garantit el total anonimat.

Qüestionari

1. Quan vas descobrir la teva heterosexualitat?
 - a) Ho he sabut des de sempre.
 - b) En la meva adolescència.
 - c) Fa molt poc.
 - d) Encara tinc dubtes.

2. Et va costar molt acceptar la teva heterosexualitat?
 - a) Sí, encara em costa.
 - b) Una mica.
 - c) En realitat estic molt feliç.

3. Coneixes casos similars al teu?
 - a) Sí.
 - b) No.
 - c) No ho sé. La gent no parla d'aquestes coses.

4. Penses explicar-li-ho a la teva família (pare, mare, etc)?
 - a) Sí, suposo, i crec que m'entendran. Són molt oberts.
 - b) No, mai els explicaria alguna cosa així.
 - c) Crec que els costaria molt acceptar-ho. La seva educació és molt tradicional.
 - d) Ja ho he fet.

5. I als teus amics i amigues?
 - a) Sí, suposo i crec que ho entendran, ja que alguns d'ells o elles també són heterosexuals.
 - b) No, mai els explicaria alguna cosa així.
 - c) Suposo que els costaria acceptar-ho.
 - d) Ja ho he parlat amb el cercle més íntim d'amistats.

6. T'has sentit alguna vegada discriminat/a per ser heterosexual?
 - a) Algunes vegades.
 - b) Sí, contínuament.
 - c) No.
 - d) No, perquè ocult el que sóc.

7. Quantes vegades has anat a un(a) psicòleg/a perquè t'ajudi a acceptar-te o et faci deixar de ser heterosexual?
 - a) Moltes
 - b) Estic en tractament

- c) Tinc por al fet que no m'entengui el/la psicòleg/a.
 - d) No, no he anat per aquest "problema".
8. Creus que una parella de diferent sexe pot formar una família i educar fills/as sense que sigui un trauma per als fills o filles?
- a) Sí.
 - b) No.
 - c) Depèn de la parella
9. Què experimentes quan sents l'expressió: "heterosexual de merda" o has d'aguantar les contínues bromes i acudits gratuïts sobre aquest tema?
- a) Em dol i m'agradaria desaparèixer.
 - b) Mentre no m'ho diguin a mi.
 - c) És que realment els heterosexuals som així.
 - d) Obertament em rebel·lo i defenso a qui és com jo.

Altres preguntes d'interès... per comentar-les en grup

- 1.- Què creus que va causar la teva heterosexualitat?
- 2.- Quan i com vas decidir que eres heterosexual?
- 3.- És possible que la teva heterosexualitat sigui només una fase que estàs passant, alguna cosa que evolucionarà?
- 4.- És possible que la teva heterosexualitat provingui d'una por neuròtica a altres persones del teu mateix sexe?
- 5.- Si alguna vegada has sentit plaer amb una persona del teu mateix sexe, és possible que el que necessitis sigui un bon amant gai/una bona amant lèsbica?
- 6.- Si no has tingut mai relacions amb una persona del teu mateix sexe, com saps que no t'agradaria?
- 7.- A qui has confiat les teves tendències heterosexuals? Si és així, com va reaccionar?
- 8.- Per què sempre fas un espectacle públic presumint de la teva heterosexualitat? No pots senzillament ser el que ets i guardar-ho per a tu, en privat?
- 9.- T'agradaria que els teus fills o filles fossin heterosexuals, sabent els problemes que ells/as afrontarien?
- 10.- Com pots gaudir una experiència sexual completament satisfactòria o una relació emocional amb una persona del "sexe oposat", quan les diferències físiques i biològiques òbvies entre vosaltres són tan grans?
- 14.- Com pot un home comprendre el que li agrada sexualment a una dona i viceversa?
- 15.- Considerant l'amenaça de superpoblació. Com podria la humanitat sobreviure si tothom fos heterosexual?
- 16.- Podries confiar que un psicòleg heterosexual sigui objectiu? No tens por que pugui intentar influenciar-te cap a la seva pròpia inclinació?
- 17.- Com pots arribar a ser una persona completa, si et limites tan sol a una heterosexualitat compulsiva? No hauries almenys d'intentar desenvolupar el teu saludable i natural potencial homosexual?
- 18.- Sembla ser que hi ha pocs heterosexuals feliços. Existeixen tècniques per ajudar-te a canviar, si de debò així ho vols. Has considerat la teràpia de l'aversion?

EL MÓN AL REVÉS

Aquesta enquesta intenta acostar-nos a una realitat que viuen la gran majoria de les persones homosexuals, que veuen contínuament qüestionada la seva forma de ser, comportar-se, relacionar-se... Per descomptat, ningú viu com a traumàtic el fet de ser heterosexual. La societat dóna per descomptat que ser-ho representa la "normalitat" i la "generalitat".

GUIA D'ÚS (per al professorat)

- 1 Indicar al grup que anem a realitzar una enquesta i que necessitem que responguin de forma individual sense comentar amb els companys i companyes.
- 2 Distribuir un qüestionari a cada membre del grup
- 3 Una vegada hagin acabat, preguntar per la seva opinió sobre l'enquesta, així com sobre les sensacions i pensaments que han experimentat llegint i contestant el qüestionari.
- 4 Després d'haver recollit algunes impressions, procedir a explicar la utilitat d'aquest qüestionari seguint els següents enunciats

REFLEXIÓ: AIXÒ NO ERA UNA ENQUESTA

Aquesta enquesta no és tal en realitat. No requereix ni que comprovem les respostes ni que avaluem percentatges. L'objectiu és sorprendre'ns, doncs amb freqüència vivim en un món en el qual es dóna per descomptat que tot és blanc, sense deixar lloc a altres colors o matisos.

Amb aquesta enquesta se'ns posa, per un moment, en l'altre punt de vista, en el qual el que es considera "normal" i fins a únic pensa a veure's com a rar.

Què tal t'has sentit en posar-te en lloc dels qui no "encaixen" en allò que la societat ha donat a etiquetar com a "normal"?

Aquesta visió de "anormalitat" és la que han de patir en silenci company@s, amics i amigues i familiars tantes vegades.

Clar que no tothom és heterosexual, com tampoc tots som blancs ni a tots ens agrada la xocolata o prendre el sol... i si en fer aquesta enquesta vas pensar que era una estupidesa, sí que li trobaràs més sentit en canviar la paraula heterosexual per la d'homosexual i això per què?

Ambdues són coses normals i naturals i només falta que la societat acabi per entendre-ho i acceptar-ho!

El poder del llenguatge

El llenguatge és una eina poderosa amb la qual transmetem valors i ens posicionem davant la vida i el nostre entorn.

En realitat en moltes ocasions les preguntes es converteixen en afirmacions. Qui fa preguntes com aquestes està imposant certs missatges, moltes vegades de forma inconscient i des del desconeixement del tema.

L'homofòbia

L'homofòbia és un tema de Drets Humans (la no discriminació, el dret a la vida privada, el dret a la vida, etc.).

Les persones homosexuals (i també aquelles que no sent-ho poden semblar-ho als ulls estereotipats de la societat) pateixen discriminació, ja sigui de forma legal o social, en gairebé tots

els països del món. Hi ha fins i tot 7 països on s'aplica la pena de mort a les persones homosexuals pel simple fet de ser-ho.

Aquest abús gairebé universal cap a les persones homosexuals es deu al fet que les societats més tradicionals perceben l'homosexualitat com un perill o una amenaça ja que veuen en ella la ruptura amb certes de les seves pròpies regles socials basades en les diferències de gènere.

A les nostres mans

Canviar la realitat més propera està a les nostres mans, i per a això podem actuar...

Pensant abans de parlar!

Parant esment al que diem i com pot ser percebut per les persones que ens envolten.

Si tu ets heterosexual, deixa de suposar que tothom al teu al voltant també ho és! Segurament en la teva família, cercle d'amistats, a la teva classe, al barri o en el treball hi ha persones homosexuals, encara que tu no ho endevinaries. I és que hi ha persones homosexuals en totes les cultures, països, religions...

Si desconeixes el tema, Interessa't sobre el tema i informa't quant puguis. D'aquesta forma podràs comprendre i ajudar, si arriba el cas, a altres persones que ho necessitin i que estiguin passant per un moment d'incertesa o qüestionament personal

Posa't les ulleres de gènere, discapacitat, creences, immigració, orientació sexual... Moltes vegades aquestes qüestions són invisibles però estan aquí, i els teus comentaris i la forma en què t'expresses poden ferir a altres persones o influir en la seva autoestima.

EL MÓN AL REVÉS

Respon al més sincerament possible les preguntes de l'enquesta que et proposem. Pots respondre amb total llibertat, atès que està garantit el total anonimat.

Qüestionari

1. Quan vas descobrir la teva heterosexualitat?
 - a) Ho he sabut des de sempre.
 - b) En la meva adolescència.
 - c) Fa molt poc.
 - d) Encara tinc dubtes.

2. Et va costar molt acceptar la teva heterosexualitat?
 - a) Sí, encara em costa.
 - b) Una mica.
 - c) En realitat estic molt feliç.

3. Coneixes casos similars al teu?
 - a) Sí.
 - b) No.
 - c) No ho sé. La gent no parla d'aquestes coses.

4. Penses explicar-li-ho a la teva família (pare, mare, etc)?
 - a) Sí, suposo, i crec que m'entendran. Són molt oberts.
 - b) No, mai els explicaria alguna cosa així.
 - c) Crec que els costaria molt acceptar-ho. La seva educació és molt tradicional.
 - d) Ja ho he fet.

5. I als teus amics i amigues?
 - a) Sí, suposo i crec que ho entendran, ja que alguns d'ells o elles també són heterosexuals.
 - b) No, mai els explicaria alguna cosa així.
 - c) Suposo que els costaria acceptar-ho.
 - d) Ja ho he parlat amb el cercle més íntim d'amistats.

6. T'has sentit alguna vegada discriminat/a per ser heterosexual?
 - a) Algunes vegades.
 - b) Sí, contínuament.
 - c) No.
 - d) No, perquè oculto el que sóc.

7. Quantes vegades has anat a un(a) psicòleg/a perquè t'ajudi a acceptar-te o et faci deixar de ser heterosexual?
 - a) Moltes
 - b) Estic en tractament
 - c) Tinc por al fet que no m'entengui el/la psicòleg/a.

- d) No, no he anat per aquest "problema".
8. Creus que una parella de diferent sexe pot formar una família i educar fills/as sense que sigui un trauma per als fills o filles?
- Sí.
 - No.
 - Depèn de la parella
9. Què experimentes quan sents l'expressió: "heterosexual de merda" o has d'aguantar les contínues bromes i acudits gratuïts sobre aquest tema?
- Em dol i m'agradaria desaparèixer.
 - Mentre no m'ho diguin a mi.
 - És que realment els heterosexuals som així.
 - Obertament em rebel·lo i defenso a qui és com jo.

Altres preguntes d'interès... per comentar-les en grup

- 1.- Què creus que va causar la teva heterosexualitat?
- 2.- Quan i com vas decidir que eres heterosexual?
- 3.- És possible que la teva heterosexualitat sigui només una fase que estàs passant, alguna cosa que evolucionarà?
- 4.- És possible que la teva heterosexualitat provingui d'una por neuròtica a altres persones del teu mateix sexe?
- 5.- Si alguna vegada has sentit plaer amb una persona del teu mateix sexe, és possible que el que necessitis sigui un bon amant gai/una bona amant lèsbica?
- 6.- Si no has tingut mai relacions amb una persona del teu mateix sexe, com saps que no t'agradaria?
- 7.- A qui has confiat les teves tendències heterosexuals? Si és així, com va reaccionar?
- 8.- Per què sempre fas un espectacle públic presumint de la teva heterosexualitat? No pots senzillament ser el que ets i guardar-ho per a tu, en privat?
- 9.- T'agradaria que els teus fills o filles fossin heterosexuals, sabent els problemes que ells/as afrontarien?
- 10.- Com pots gaudir una experiència sexual completament satisfactòria o una relació emocional amb una persona del "sexe oposat", quan les diferències físiques i biològiques òbvies entre vosaltres són tan grans?
- 14.- Com pot un home comprendre el que li agrada sexualment a una dona i viceversa?
- 15.- Considerant l'amenaça de superpoblació. Com podria la humanitat sobreviure si tothom fos heterosexual?
- 16.- Podries confiar que un psicòleg heterosexual sigui objectiu? No tens por que pugui intentar influenciar-te cap a la seva pròpia inclinació?
- 17.- Com pots arribar a ser una persona completa, si et limites tan sol a una heterosexualitat compulsiva? No hauries almenys d'intentar desenvolupar el teu saludable i natural potencial homosexual?
- 18.- Sembla ser que hi ha pocs heterosexuals feliços. Existeixen tècniques per ajudar-te a canviar, si de debò així ho vols. Has considerat la teràpia de l'aversion?

MANIFEST UNITARI DIA INTERNACIONAL PER A L'ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA ENVERS LES DONES

25 de novembre de 2018 - **LECTURA 3r i 4t ESO**

3ESO_A Els temps estan canviant. Vull pensar que aquest cop sí. Vull pensar que la violència masclista és un dels temes de l'agenda de país i sobretot és un tema del que se'n parla, del que en parlem. I no només avui, 25 de novembre. Que se'n parli durant tot l'any i que en parlin moltes veus és important, perquè ens ajuda a totes i a tots a identificar les violències masclistes (més o menys subtils, més o menys visibles) que ens acompanyen des que naixem i que ens fan mal, que ens han fet mal.

Fa 10 anys que a Catalunya tenim una llei que lluita pels drets de les dones a eradicar les violències masclistes. Totes. Les violacions, les agressions sexuals, l'assetjament, el tràfic i l'explotació de dones però també els matrimonis forçats o la mutilació genital femenina. Però amb les lleis no n'hi ha prou com demostren les dades.

3ESO_B La violència masclista s'exerceix al llarg de tot el nostre cicle vital de diverses formes. Al món, una de cada tres dones ha patit violència masclista. A Europa, una de cada tres dones ha patit violència física o sexual durant la seva infantesa a mans d'un adult, i a Catalunya, una de cada quatre dones ha sigut víctima d'un atac masclista d'extrema gravetat. Ens cal educar, ens cal saber, ens cal reconèixer.

3ESO_C Fa 7 mesos, el 26 d'abril d'aquest any, l'audiència de Navarra va fer pública la sentència del cas de la Manada. Un cas que ha sacsejat consciències i que ha fet entendre a molts i moltes de què va això de les violències sexuals. Una oportunitat de visibilitzar un fenomen sovint silenciats i desconegut. Des que som ben petites ens diuen que sortir a la nit comporta un risc per a la nostra integritat física i pels nostres cossos.

4ESO_A A casa, la seguretat de les dones tampoc està garantida. En el darrer any a Catalunya, més de 12 mil dones van denunciar a la policia estar patint violència masclista en l'àmbit de la parella, és a dir, violència exercida per les seves parelles o ex parelles. En el que portem d'any, 44 dones han estat assassinades per la seva parella o ex parella a tota Espanya, 6 d'elles a Catalunya.

Però els crims només són la cara més amarga d'una violència masclista que obliga a desenes de milers de dones a suportar aquestes situacions, tot i tenir una llei estatal contra la violència de gènere que porta 14 anys en vigor, però que no acaba amb el problema. Perquè necessitem més recursos i més recolzament per a que totes les dones en situació de violència masclista puguin trencar el silenci i en sortir-se'n.

4ESO_B Necessitem prevenció, perquè la violència no sigui una opció vàlida en les relacions de parella.

Necessitem recursos per garantir una atenció digna i de qualitat a les dones en situació de violència masclista per a la seva total recuperació, i, especialment, en tot el procés de denúncies i procediments judicials.

Necessitem més professionals especialitzats en l'atenció a filles i fills perquè el futur de casa nostra sigui un país lliure de violència masclista.

Necessitem recursos d'urgència i atenció de qualitat per recolzar les dones en situacions de risc per elles i els seus fills i filles.

I necessitem avançar en la construcció d'un model català d'abordatge de les violències sexuals, amb una visió integral i amb la voluntat d'explicar què són i com se'n pot sortir.

4ESO_C Encara hi ha molt camí per fer, però estem més decidides que mai a que el poder sigui en mans de les dones a mans iguals i a no tenir por.

Perquè no volem més violència contra les dones. Contra cap dona, contra cap nena. Perquè tenim dret a ser nenes i dones lliures.

I ho seguirem cridant tots els dies de l'any i també cada 25 de novembre, dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones.

LA VIOLÈNCIA SEXISTA

Què és?

VIOLÈNCIA SEXISTA

Tota violència que té el seu origen en la **visió estereotipada dels gèneres (sexes)** i les relacions de poder que aquesta comporta, vigent en el nostre **sistema heteropatriarcal**

Afecten bàsicament a:

- 1) Les dones (noies, nenes)
- 2) Les persones no normatives sexualment (lesbianes, gais, bisexuals, etc.) o no normatives genèricament (transexuals, intersexuals, transgènere, queer, etc)

En l'**àmbit escolar** la VS es concreta en tres modalitats:

- 1) la violència masclista en les relacions sexoafectives heterosexuales entre adolescents (nois i noies)
- 2) la violència contra alumnat LGBTI
- 3) L'alumnat (infantil i adolescent) víctima de violència domèstica

ACTIVITAT:

Individualment o per grups, feu una redacció a partir de les preguntes-guia següents:

- Quines són les formes de violència més habituals al teu barri / a la teva ciutat?
- I, en general, al teu país?
- Quins drets humans estan en joc?
- Quines creus que són les causes de la violència sexista?
- Quins efectes tenen sobre els i les adolescents com tu?
- Com es pot aturar o prevenir la violència sexista?
- Què creus que podrien o haurien de fer: les autoritats, la comunitat local, les persones afectades, les amistats i el veïnat, etc.?

Títol original	Fucking Åmål (Fucking Amal)
Any	1998
Durada	89 min.
País	 Suècia
Direcció	Lukas Moodysson
Guió	Lukas Moodysson
Intèrprets	Alexandra Dahlström, Rebecka Liljeberg, Erica Carlson, Mathias Rust, Stefan Hörberg, Josefin Nyberg, Ralph Carlsson, Maria Hedborg

Coproducció Suècia-Dinamarca; Memfis Films / Zentropa Entertainments4 / Film I Väst / SVT Drama Göteborg / Sveriges Television / Svenska Filminstitutet / Det Danske Filminstitut

Sinopsi: Amal és una petita ciutat sueca, un dels llocs més avorrits del planeta. Agnes (16 anys) és a punt de complir setze anys i va arribar aquí amb la seva família fa any i mitjà, i no ha fet encara ni una sola amistat. Però tot no són problemes, hi ha il·lusions, Agnes està secretament enamorada de Elin (14 anys) popular, maca, divertida i avorrida de la seva vida.

Pel·lícula sueca de temàtica lèsbica que aborda les vides de dos joves i la seva iniciació en les relacions adolescents en una petita i tranquil·la ciutat sueca. Va ser guanyadora de quatre Escarabats daurats (equivalent suec de l'Oscar) en 1999 i del premi Teddy en el Festival de cinema de Berlín del mateix any.

El títol de la pel·lícula es refereix a la petita ciutat de Suècia on resideixen les protagonistes, Åmål i "Fucking" en aquest context actua com a adjectiu ("Fotuda Amal") i en la pel·lícula no hi ha cap escena de sexe.

Nom i cognoms _____

ACTIVITAT

Reuniu-vos per grups i responeu raonadament a les preguntes següents. Una persona del grup ha de prendre nota de les respostes, perquè després posarem en comú les respostes de tots els grups.

Preguntes

1. Pel que veiem en la pel·lícula podem dir que Agnes sofreix assetjament escolar lleu (no menys important).

De les accions negatives que conformen l'assetjament, indica les que pateix.

2. Què faries tu si en el teu institut sabessis d'un cas similar d'assetjament escolar?

- a) No és tan greu el que li fan a Agnes
- b) Ho comentaria amb el professorat
- c) De conèixer a les persones que assetgen, parlaria amb elles
- d) Jo no faria res

3. En la pel·lícula Elin utilitza la paraula *tortillera* per menysprear a Agnes. Creus que és correcte insultar a una persona per la seva opció sexual?

4. Quan Agnes esclata a la seva festa i es desfoga atacant Viktoria, li diu que és una "estúpida paralítica". És molt cruel i injusta, però en realitat el que li passa a Agnes és...

- a) Que no aguanta a Viktoria, com es veu després no és de fiar
- b) Que no sap dominar la seva frustració, li falta autocontrol
- c) Que té un problema d'autoestima

5. Després es disculpa, però Viktoria, dolguda, no accepta les disculpes i fa el mateix que va fer amb ella Agnes, de nou és un problema de...

6. Si se'ns educa en la tolerància i el respecte, per què comportaments com els que pateix Agnes per la seva opció sexual i Viktoria per la seva discapacitat física, se segueixen donant?

7. La mare d'Agnes explica què vol dir lesbiana (és normal, com tothom) al seu fill, però quan aquest li diu que Agnes ho és, canvia el seu estat d'ànim, per què?

8. Agnes està enamorada d'Elin, però no és capaç dir-li-ho... Per què?

- a) Per por del què diran
- b) Per inseguretat i baixa autoestima
- c) No està segura dels seus sentiments
- d) No li sembla normal estar enamorada d'una noia

9. En la vida necessitem tenir horitzó, grans espais, no podem estar sempre en una habitació. En les pel·lícules, que són una representació manipulada de la realitat, aquests espais amplis se'ns donen en els plànols generals que serveixen per "oxigenar la narració, perquè el públic respiri." *Fucking Amal* en ocasions resulta opressiva, per la seva atmosfera claustrofòbica, produïda per l'escassetat de plànols generals, ja que gairebé sempre estem en interiors (diferents cases, l'institut) i amb predomini dels primers plànols.

Això no és casual, obeeix a la voluntat del director, perquè...

- a) No tenia molt pressupost i rodar en interiors és més barat
- b) Fotografiant en primer plànol treu més partit a les actrius, que són molt atractives
- c) Així reforça la sensació d'ofec que un poble petit com Amal produeix en les protagonistes

10. En *Fucking Amal*, quines seqüències t'han impressionat més i per què?

11. Aprecies en el film alguna diferència entre els i les adolescents nòrdiques i la teva colla a l'hora d'intentar divertir-se? Creus que bevent es diverteixen de debò?

12. L'expressió "sortir de l'armari" s'usa col·loquialment per referir-se al moment en què una persona fa pública la seva condició homosexual. En quin moment i amb quina analogia visual succeeix això a *Fucking Amal*?

13. Escriu una crítica (opinió informada i raonada) aconsellant o no la pel·lícula.

14. Marca els qualificatius que creïs que millor defineixen la pel·lícula:

a) Divertida _	g) Creïble _
b) Avorrida _	h) Recomanable _
c) Juvenil _	i) Realista _
d) Dramàtica _	j) Senzilla _
e) Interessant _	k) Sorprenent _
f) Diferent _	l) De ritme lent

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	"Xènia, estimar no fa mal"
Curs acadèmic	2018/19
Centre	Ins. Guindàvols
Professorat responsable	Emília Bellmunt
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	1
Temporització	1r trimestre, 3 sessions de classe
Espai educatiu	Llengua catalana
Nivell educatiu implicat	2n ESO
Materials elaborats	Pòsters
Materials i recursos usats (d'altri)	A partir de la lectura de Gemma Pasqual, <i>Xènia, estimar no fa mal</i> . Ed. Barcanova
Metodologia i desenvolupament	
1- Lectura del llibre individualment. 2- Comentari a classe i treball sobre el contingut, en especial l'aspecte de la dominació masculina en una relació adolescent. 3- Selecció de fragments, oracions, poemes... que es troben al llibre i que poden tenir dues lectures segons el context en què siguin utilitzats. 4- Creació de pòsters amb els lemes triats i l'explicació de la doble interpretació que se'n pot desprendre.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
La valoració és positiva, es podria tornar a treballar en un altre curs.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

Xènia, estimar no fa mal

Aquest és el títol d'un llibre de l'escriptora Gemma Pasqual i Escrivà, que forma part de la saga *Xènia, tens un WhatsApp* i *Xènia, #KeepCalm i fes un tuit*.

Aprofitant la commemoració del dia Contra la Violència de Gènere, trobaràs uns pòsters fets per l'alumnat de 2nA i 2nB d'ESO penjats al passadís de baix, fixa't què diuen!

- a) Cadascun està fet a partir d'una expressió que, en molts casos, podríem considerar positiva. Tria les 5 que t'agradin més i descobreix què denuncien. Anota-les a continuació:

Expressió del pòster	Denúncia

- b) Sovint a les pel·lícules o als llibres hi surten situacions de parelles en què un dels membres tracta malament l'altre. Pensa en algun cas que tu hi hagis trobat i explica'n l'argument breument, fent referència a aquest tipus de conflicte:

Títol:
Introducció:
Nus:
Desenllaç:

- c) Els hashtags d'enguany eren #HearMeToo i #LliuresISensePor. Crea'n un tu que et sembli que podria ser utilitzat per aquesta diada:

Proposta de hashtag

Bisetti

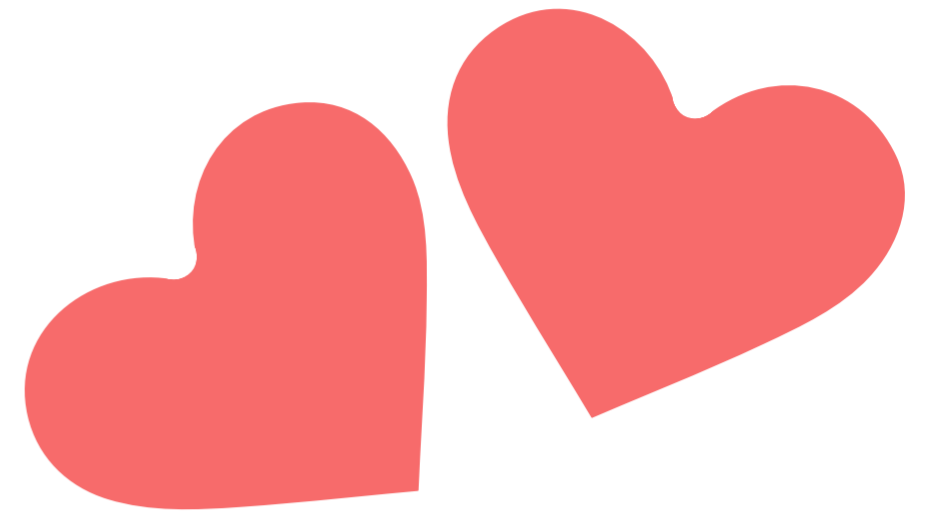
Xenia

Bisetti

Oxenia

UN PETÓ I UN REGAL CUREN QUALS SEVOLE MAL

Quan érem petits, un petó del pare o de la mare podia curar un genoll pelat, feia màgia.

Ara ja som grans i quan emocionalment no estem bé perquè algú no ens tracta com cal, no en tenim prou amb un regal.

Les persones som éssers racionals: pensem, reflexionem, parlem i volem arreglar les coses des de l'amor, el respecte i la confiança,

SEMPRE HI SERÉ QUAN EM NECESSITIS

Aquest oferiment sona molt bé i cal agrair a les persones que et vulguin donar suport.

Però, ves amb compte!!!

Algunes relacions van més enllà d'ajudar i acaben decidint per tu.

Encara que algú et digui que "sempre hi serà", evita que pugui apropiarse de la teva voluntat. El camí te l'has de fer tu.

No tot és el que sembla

**Respira. Espera.
Aixeca't sense pressa.
Inspira. Refés-te.
La vida, el món... t'esperen.**

Andreu Rifé

NO PODEM RENDIR-NOS DAVANT DEL MALTRACTAMENT, CAL QUE LLUITEM PER GUANYAR-NOS EL RESPECTE.

SI ENS SENTIM MALAMENT NECESSITEM TEMPS PER REFLEXIONAR, PER PENSAR I PER ENVIAR MOLT LLUNY A QUI ENS VOL FER MAL.

NO PODEM IMAGINAR UN MÓN SENSE LES DONES.

QUE TENS LA REGLA?

Aquesta expressió la utilitzen sovint els nois com a argument quan es troben que una noia té un comportament que ells no entenen.

Per exemple, quan està nerviosa o quan dona un <<NO>> com a resposta.

Si ets noi, evita de fer aquesta pregunta a una noia i pensa quin pot ser el motiu del seu neguit o de la seva negativa...

Si ets noia, i no t'agrada que et facin aquesta pregunta, intenta explicar com et sents i què vols.

RESPECTE PER LES DONES!

WE CAN DO IT!!!

Pujaré la tristesa dalt les golfes

En aquest vers la poeta Maria Mercè Marçal expressa la voluntat de deixar de banda el dolor i, igual com ho fem amb els trastos vells, arraconar-los i substituir-los per noves il·lusions per continuar la vida.

ON HI HA EL TEU PEU NO N'HI CAP D'ALTRE

**Encara que t'enamoris
bojament d'una altra
persona, mai no
deixaràs de ser tu .
No permetis que ningú
vulgui ocupar el teu
espai en nom de l'amor.
Les persones som
úniques i irrepetibles.
Creu en el teu poder i la
teva vàlua.**

**L'autoestima és la
solució.**

NO ESPERIS UN PRÍncep BLAU

El "príncep blau" és aquella persona que consideres perfecta, t'enamora amb els seus encants i et diu que ho farà tot per tu. La veritat és que això sona molt bé, però la realitat no és un conte, adona-te'n! Abans de buscar el teu "príncep blau" fes-te conscient de la teva vida i enforteix la teva autoestima, després veuràs que el color del príncep no importa.

M'HAS HACKEJAT EL COR!!

UN HACKER ÉS LA PERSONA QUE ACONSIGUEIX POSAR A PROVA LA SEGURETAT DE PÀGINES WEB PER OBTENIR-NE INFORMACIÓ I DEMOSTRAR-NE LA FRAGILITAT.

SI SENTS AQUEST MISSATGE, NO T'OBLIDIS DE LES POSSIBILITATS QUE DONA INTERNET A QUI VULGUI CONTROLAR LA TEVA INTIMITAT.

UTILITZA LES XARXES SEMPRE AMB PRECAUCIÓ.

M'estimes ,però no ho saps!

Ningú no pot explicar-te quins són els teus sentiments, i molt menys obligar-te a estimar si tu no vols.

¿COM ES DIVEN?

MASULÍ
i FEMENÍ

Quan algú diu aquesta frase dona per fet que no ets capaç de pensar, sentir i decidir per tu mateix/a.

#No deixis la teva voluntat en mans de ningú#

LES NOIES, VOLEU SER

PRINCESES?

Els contes ens expliquen que bonic seria ser princesa, com la Ventafocs, la Blancaneu, la Bella Dorment... amb un príncep que ens vingués a salvar i ens despertés amb un petó... Nosaltres ens quedariem a casa fregant i cuinant i tindriem la taula parada i el dinar fet per a ell.

**I per què no podríem ser com la Brave o la Mulan, que treballen per a elles mateixes, que lluiten pels seus somnis, que arrisquen la seva vida per salvar la seva família?
Per ser una princesa no és necessita ni un príncep ni una corona.**

L'AMOR ÉS PA AMB FORMATGE

De vegades l'amor, en lloc de ser pa amb formatge, es converteix en aigua amb vinagre o aigua amb sal. Les coses poden sortir malament perquè un dels dos no entén l'altre.

PROCURA'T UN BON MENÚ

Estimar no fa mal

*Tothom ho pot afirmar?
Si un membre de la parella
vol imposar-se sobre l'altre,
no respecta la seva intimitat
i mostra molta gelosia,
llavors estimar sí
que fa mal.*

Els mals d'amor també són malalties

Potser la societat no
considerarà els mals
d'amor com una
malaltia, però
tothom sap que
poden ser tan
dolorosos que
t'afectin físicament i
mentalment i et
provoquin migranya,
mal d'estómac,
tristesa,
inseguretat...

**Respecta't a tu
mateixa,
cura't en salut**

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	La violència de gènere als mites grecs
Curs acadèmic	2018_19
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	T. Quintillà
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	1/ Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen. 4/Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
Temporització	1r trimestre: un parell de setmanes prèvies al 25 novembre
Espai educatiu	matèria de Grec
Nivell educatiu implicat	1r Batxillerat
Materials elaborats	Pòsters en format digital i en paper plastificat per a exposar al passadís
Materials i recursos usats (d'altri)	Referències bibliogràfiques i webgràfiques de referència.
Metodologia i desenvolupament	
<ol style="list-style-type: none"> 1- Exposició de la proposta a l'alumnat. 2- A mode d'introducció general al tema: lectura de l'article d'A. Esteban, "Heroínas de la Mitología griega I" i d'alguns passatges de M.D. Molas (ed.), <i>Violencia de género en la antigüedad a classe</i>. 3- Repartiment del grup per parelles de treball o a mode individual (segons preferència de l'alumnat) 4- Recerca d'informació bibliogràfica, textual (grec/l·latí i traducció al català) i imatges sobre 8 personatges femenins de la mitologia grega víctimes de la violència masculina (Políxena, Ariadna, Dànae, Cassandra, Filomela). 5- Distribució de la informació recollida segons instruccions (cf. annex). 6- Disseny d'una presentació en diapositives o pòster digital. 7- Impressió en paper i plastificació dels treballs. 8- Instal·lació dels plafons al passadís del primer pis l'institut. 9- Avaluació de la feina realitzada en la matèria de grec. 	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Molt positiva, però ha demanat més temps del previst inicialment, de manera que la darrera part del treball (qüestionari de treball + solucionari) queda pendent per al 2n trimestre.	

INSTRUCCIONS – ACTIVITAT "Violència de gènere als mites grecs"

1. ESTRUCTURA DE LA PRESENTACIÓ

diapo 1: títol (nom en català i grec), etimologia del nom, arbre genealògic del personatge, mapa amb ubicació del mite

diapo 2-3: el mite (narració abreujada dels episodis més importants protagonitzats pel personatge assignat, en què pateix violència per la seva condició femenina). Il·lustreu, si convé, amb alguna imatge.

diapo 4: X i la violència sexual (breu comentari de la violència sexual que pateix el personatge) + imatge il·lustrativa. Podeu consultar alguna de les dos obres de consultes penjades al drive.

diapo 5-6: els textos (textos grecs o llatins que expliquen el mite o l'esmenten i la seva traducció al català). Consulteu les carpetes amb textos per a cada mite compartides al drive.

diapo 7-8: representacions iconogràfiques del personatge i dels episodis de violència sexual que pateix.

Les imatges han d'aparèixer referenciades:

- títol de l'obra
- autor
- any
- museu en què està (si el sabeu)

Exemple: *El rapte d'Europa*, P.P. RUBENS (1629), Museu del Prado

2. METODOLOGIA I RECURSOS

A mode d'introducció general al tema, podeu consultar els documents següents penjats al drive:

- l'article d'A. Esteban, "Heroínas de la Mitología griega"
- alguns passatges de M.D. Molas (ed.), *Violencia de género en la antigüedad*.

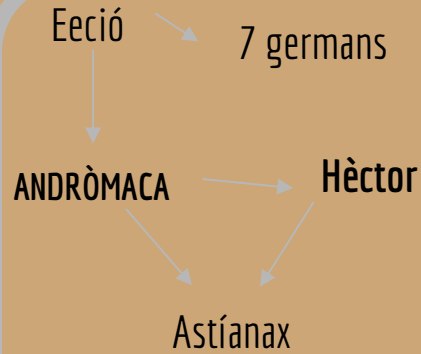
Recursos a la xarxa:

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/labyrinthus/index1.htm>

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/labyrinthus/internet/internet.htm>

ANDRÒMACA (Ἄνδρομάχη)

"Batalla d'un home"

Andrea Alabart
1r Batx B

EL MITE

Johann Heinrich Wilhelm Tischbein "Comiat d'Hèctor davant Andròmaca i el seu fill" (1812)

Andròmaca, filla d'Eètion, rei d'Àsia Menor, va ser esposa d'Hèctor, el més gran i valent dels herois troians. Hèctor i Andròmaca tenien un fill anomenat Astianax. Els set germans d'Andròmaca, i el seu pare Eètion, van ser assassinats per Aquil·les poc abans que també matés al seu espòs. Aquil·les desitjava una venjança sanguinària, ja que poc abans Héctor havia acabat amb la vida del seu millor amic, Pàtrocle, quan portava la seva pròpia armadura en combat. En un commovedor passatge de la *Iliada*, Homer descriu com Hèctor, que sabia que els troians perdrien la batalla, s'acomiada de la seva dona i del seu fill abans del combat. A la fi de la guerra, Andròmaca presencia com el seu fill és assassinat pels grecs i ella mateixa és esclavitzada com a part del botí de guerra i portada a Grècia per Neoptòlem, fill d'Aquil·les, de qui serà obligada a ser la concubina. Andròmaca té un fill de Neoptòlem (tres, segons altres fonts) i va haver de patir el menyspreu d'Hermíone, l'esposa legítima d'aquest. Hermíone i el seu pare, Menelau, fins i tot van intentar matar-la, fet que va ser evitat per l'ancià avi de Neoptòlem. Més endavant, Andròmaca es va casar amb el profeta Helen que, també com ella, havia estat capturat per Neoptòlem a Troia. Va passar els seus últims anys amb ell a Pèrgam. D'acord amb una versió, va ser Pèrgam, fill d'Helen i Andròmaca, el qui va fundar la ciutat.

ANDRÒMACA I LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

F. LEIGHTON, *Andròmaca captiva* (1886-1888), Galeria d'Art de Manchester

Andròmaca va ser raptada com a part d'un botí de guerra, com si es tractés d'una recompensa. A més a més, quan era a la ciutat dels qui l'havien capturada, va ser violada pel rei Neoptòlemo, i va quedar embarassada. Això va ser una mostra de la gran falta de respecte per part de l'home, pensar que la dona és com un objecte que es pot robar, utilitzar, agredir i menysprear.

ELS TEXTOS

Homer, *Iliada* VI, 376-378:

—Vinga, esclaves! Digueu-me la veritat: On ha anat Anadròmaca, la de braços blancs com la neu, des del palau? A visitar els meus germans o les meves cunyades de peples preciosos? O, potser, al temple d'Atena, on les troianes de boniques trenes, aplaquen la terrible deessa?

Homer, *Iliada* VI, 390 i ss:

Així va parlar la dispesera, i Hèctor, sortint pressa de la casa, va anar pels ben traçats carrers. Tan aviat com, després de travessar la gran ciutat, va arribar a les portes Escees -per allà havia de sortir al camp-, va córrer a trobar la seva rica esposa Andròmaca, filla del magnànim Eètion, que vivia a Tebes d'Hipoplàcia i era rei dels cilicis. Filla d'aquest era doncs, l'esposa d'Hèctor, de bronzina armadura, que llavors li va sortir a l'encontre. L'acompanyava una donzella portant en braços al tendre infant, fill estimat d'Hèctor, bonic com una estrella, a qui el seu pare deia Escamandri i els altres, Astianact, perquè només per Hèctor se salvava Ilió. Va veure l'heroi el nen i va somriure silenciosament. Andròmaca, plorosa, es va aturar al seu costat, i agafant-li de la mà, li va dir:

Homer, *Ilíada* VI, 407 i ss.

-¡Desgraciat! El teu valor et perdrà. No t'apiades del tendre infant ni de mi, infortunada, que aviat seré vídua; doncs els aqueus t'emprendran tots a una i acabaran amb tu. Preferible seria que, en perdre't, la terra se m'empassés, perquè si mors no hi haurà consol per a mi, sinó pesars; que ja no tinc pare ni venerable mare. Al meu pare el va matar el diví Aquileu quan va prendre la populosa ciutat dels cilicis, Tebes, la d'altres portes: va donar mort a Eètion, i va cremar el cadàver amb les armes i li va erigir un túmul, al voltant van plantar àlbers les nimfes Orèades, filles de Zeus, que porta l'Ègida. Els meus set germans, que habitaven al palau, van descendir a l'Hades el mateix dia; doncs a tots els va matar el diví Aquileu, el dels peus lleugers, entre els bous de flexibles potes i les càndides ovelles. A la meva mare, que regnava al peu del selvàtic Plac, se la va endur aquell amb el botí i la va posar en llibertat a canvi d'un immens rescat; però Àrtemis, que es complau a tirar fletxes, va ferir-la al palau del meu pare. Hèctor, ara tu ets el meu pare, la meva venerable mare i el meu germà; tu, el meu magnífic espòs. Doncs, vinga, sigues compassiu, queda't a la torre -no facis el teu fill orfe i la teva dona vídua! - i posa l'exèrcit al costat de la figuera, que per allí la ciutat és accessible i el mur més fàcil d'escalar.

EURÍPIDES, Troianes, 740 ss:

“Amadísimo hijo, oh hijo amado en exceso, vas a morir a manos de nuestros enemigos dejando en el desconsuelo a tu madre. Te va a matar la nobleza de tu padre. Ella fue la salvación de muchos, mas a ti te llega a deshora su excelencia [...] No vendrá Héctor con su ilustre lanza, no saldrá de bajo tierra para traerte la salvación... Caerás contra tu cuello en salto lamentable –sin que nadie te llore- y quebrarás tu respiración. ¡Oh jóvenes brazos tan queridos de tu madre, oh dulce olor de tu cuerpo! En vano te crió este pecho ... Abraza ahora a tu madre –nunca lo volverás a hacer-, recuéstate contra ella, entrelaza mi espalda con tus brazos y acércame tu boca. ¡Oh griegos, inventores de suplicios bárbaros! ¿Por qué matáis a este niño que de nada es culpable? Oh brote de Tindáreo, [...] ruina de muchos bárbaros y griegos. ¡Así te mueras!”

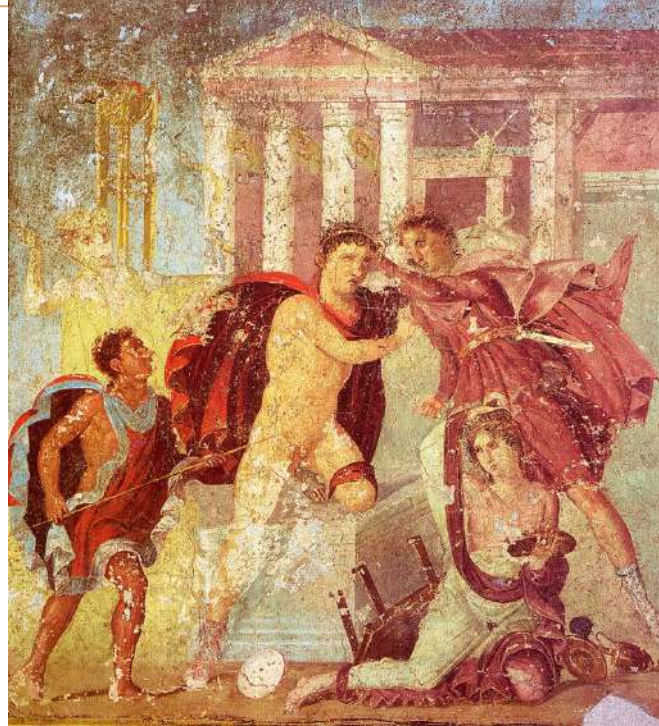
EURÍPIDES, *Andròmaca*, 390 i ss:

“Me acosté por la fuerza con mi amo, y, ahora, ¿me vas a matar a mí, y no a él, culpable de esto? [...] Yo que vi el cadáver de Héctor... y a Ilión incendiada lamentablemente. Yo misma fui como esclava hacia las naves de los argivos, arrastrada por mi cabellera, y... entregada como esposa a los asesinos de Héctor [...] Este único hijo era para mí la luz que me quedaba en mi vida. A éste se disponen a matarlo... No, en verdad, por conservar mi desdichada vida. Pues en éste reside mi esperanza, si es que se salva, y para mí es un ultraje no morir por mi hijo. Bueno, en tus manos abandono el altar, para que me degüelles, me mates, me encadenes, me estrangules”

ICONOGRAFIA DEL MITE

JOSÉ VILCHES, *Andròmaca* (1853) Pg. de Recoletos, Madrid

***Mort de Neoptòlem.* Fresc romà de la paret oest del triclinium d'hivern a la Casa di Marco Lucrezio Frontone (V 4 a) a Pompeia**

JACQUES-LOUIS DAVID, *El dolor i els laments d'Andròmaca davant el cos del seu marit Hèctor* (1783). Louvre.

Cassandra, Κασσάνδρα

ETIMOLOGIA

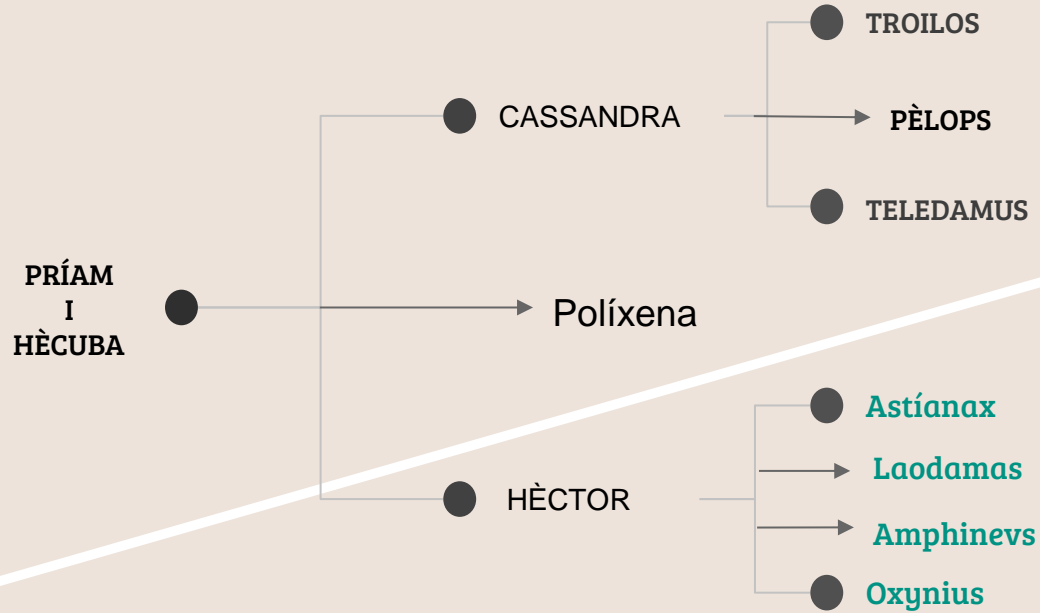
de κάσις «germana» i άνδρός «home», "germana dels homes"

MITOLOGIA

En la mitologia grega, **Cassandra** i escrit en grec, **Κασσάνδρα** significa "la dona la qual enreda els homes" o també "la germana dels homes".

ARBRE GENEALÒGIC

EL MITE

Cassandra és filla de Príam i Hècuba i germana bessona d'Helen. Una versió explica que Apol·lo s'havia enamorat de Cassandra i va prometre a la jove el do de la profecia si s'acceptava lliurar-se a ell. Ella va acceptar, però un cop iniciada en les arts de l'endevinació, es va negar a complir la seva part del tracte. Davant d'això, Apol·lo li va escopir a la boca i li va retirar el do de la persuasió, per la qual cosa encara que ella digués la veritat, ningú li creuria.

El que succeïa amb el seu do de profecia, és que el déu Apol·lo prenia possessió d'ella, i en aquest estat ella formulava els oracles. El do d'Helen era diferent i interpretava el futur, mitjançant l'examinació de les aus i signes exteriors.

Cassandra és fonamentalment coneguda per les seves prediccions en dos moments crucials en la història de Troia. El primer passa quan ella prediu que Paris -sent desconegut- portarà la ruïna a la ciutat. Quan aquest va ser condemnat a mort, ella reconeix en últim moment que el jove és fill de Príam. Després, quan Paris apareix amb Helena a Troia, ella indica que el fet provocarà la ruïna de la ciutat, però ningú l'escolta. Després de la mort d'Hèctor, quan torna Príam, ella descobreix que el seu pare porta el cadàver del seu germà abans que aquest fet se sàpiga.

A més, s'oposa rotundament juntament amb l'endeví Laocoont al fet que s'introdueixi el famós cavall de fusta, doncs ella sabia que aquest era un parany i que a dins venien guerrers aqueus. Per descomptat, ningú la creu i Apol·lo envia unes serps perquè devorin a Laocoont i els seus fills. Per això, els troians permeten que el cavall entri a la ciutat.

Durant el saqueig, Cassandra s'oculta en el temple d'Atenea, però Àiax la persegueix. Ella s'abraça a la deessa, però Àiax no s'atura i l'arrenca d'aquesta, provocant que l'estàtua trontolli. Davant això, els troians s'ofenen i volen lapidar el jove guerrer, però aquest es refugia en el temple que acaba d'ofendre i se salva.

Posteriorment, quan els aqueus es reparteixen el botí, Cassandra és lliurada a Agamèmnon, qui s'enamora perdudament de la jove. Cassandra era verge, encara que havia tingut molts pretendents, però és violada per Agamèmnon i convertida per la força en concubina seva. Cassandra va tenir dos bessons, Telèdam i Pèlops. Però de tornada a Micenes, Cassandra, amb Agamèmnon, a mans de l'esposa Clitemnestra d'aquest i de l'amant d'aquesta, Egist. Segons la tradició la tomba de Cassandra era a Micenes.

EL MITÈ

HOMER, *Iliada*, cant XXIV

Μεταξύ του ais και Στεναγμών ξεναγήθηκαν στην πόλη είναι τα άλογα και μουλάρια που μεταφέρουν το πτώμα. Κανείς, ούτε άντρας ούτε γυναίκα, όμορφη μέση, αναγνωρίζονται, αλλά μόνο Cassie, παρόμοια με τη Χρυσή Αφροδίτη, που ανεβαίνουν στην κορυφή της Περγάμου, διέπρεψε στο πατέρα της να στέκεται στο αυτοκίνητο και το herald, εκπρόσωπος για την πόλη. Έδωσε μια sob και άρχισε να φωνάζει όλη την πόλη: «Έλα, Τρωάδες, και θαδείτε να Έκτορα! Έλα, εάν επίσης σε άλλους χρόνους, όταν πήγα πίσω την καταπολέμηση ζείτε, gaudieu, διότι έδωσε χαρά στην πόλη και σε όλους τους ανθρώπους του.

TRADUCCIÓ:

Entre ais i sospirs van guiar fins a la ciutat els cavalls, i les mules transportaven el cadàver. Ningú, ni home ni dona, de bella cintura, els va reconèixer, sinó només Cassandra, semblant a l'àuria Afrodita que, pujada a la part alta de Pèrgam, va distingir el seu pare de peu al carro i l'herald, portaveu de la ciutat. Va donar llavors un sanglot i va començar a cridar per tota la ciutat: "Veniu, troians i troianes, i veureu Hèctor! Veniu, si també altres vegades, quan tornava viu de la lluita, gaudieu, perquè donava goig a la ciutat i a tot el seu poble.

VIRGILI, *Eneida* II 245

tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris ora dei iussu non umquam credita Teucris.

TRADUCCIÓ: Fins i tot aleshores, la dissort imminent ens és anunciada per la boda de Cassandra, en la qual, pel voler d'un déu, mai no cregueren els seus teucres.

VIRGILI, *Eneida* II 343

iuvenisque Coroebus Mygdonides—illis ad Troiam forte diebus venerat insano Cassandrae incensus amore et gener auxilium Priamo Phrygibusque ferebat, infelix qui non sponsae praecepta furentis audierit!

TRADUCCIÓ: El jove Corebos, fill de Migdó: durant aquells dies per atzar havia vingut a Troia, abrusat d'un foll d'amor per Cassandra, i, gendre futur, portava socors a Príam i als frigis, l'infeliç, que no sabé escoltar els consells inspirats de la seva promesa.

Πολυξένη, και την Κασσάνδρα. Που επιθυμούν να αποκτήσουν τις χάρες της Κασσάνδρας, Απόλλωνα, το οποίο υποσχέθηκε να της διδάξει την τέχνη της προφητείας? learns η τέχνη αρνήθηκε αλλά ευνοεί την? ως εκ τούτου Απόλλωνα στερούνται την προφητεία της εξουσίας να πείσει

TRADUCCIÓ

APOL·LADOR *Biblioteca III 5*

Polixena, i Cassandra. Desitjós d'obtenir els favors de Cassandra, Apol·lo va prometre ensenyar-li l'art de la profecia; va aprendre la tècnica, però ella li va negar els seus favors; per tant, Apol·lo va privar la seva profecia del poder de persuadir.

HIGINI, *Fabulae CVIII*

Cassandra Priami et Hecubae filia in Apollinis fano ludendo lassa obdormisse dicitur; quam Apollo cum vellet comprimere, corporis copiam non fecit. Ob quam rem Apollo fecit, ut, cum vera vaticinaretur, fidem non haberet.

TRADUCCIÓ

Es diu que Cassandra, filla de Príam i d'Hècuba, exhausta de tant dansar al santuari d'Apol·lo, quedà profundament adormida. Apol·lo la volgué violar, però ella no consentí que disposés del seu cos. Per la qual cosa, Apol·lo decidí que, encara que vaticinés veritats, no obtingués credibilitat.

ICONOGRAFIA

Evelyn De Morgan, *Cassandra davant de la cremada ciutat de Troia* (1898, Londres)

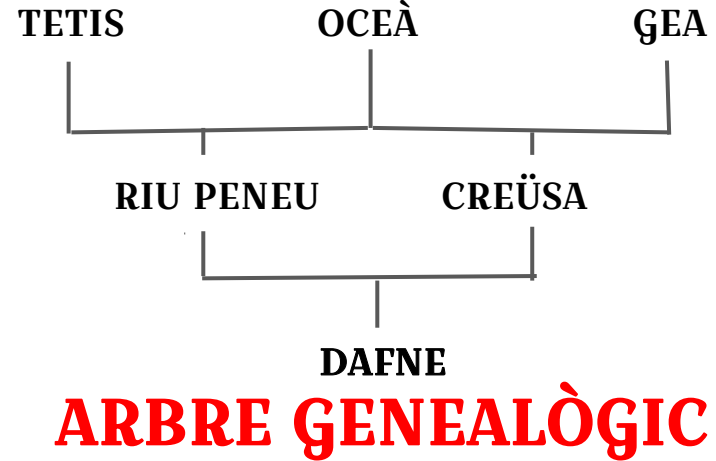
Cassandra i Àiax,
cratera grega, 350-340 aC

DAFNE

Δάφνη

ESTUDI ETIMOLÒGIC

Deriva del nom grec Δάφνη (*Daphne*), que significa «Lloret».

Sana Yalaoui
1r Batx B

EL MITE

Francesco Albani, *Apol·lo i Dafne* (1615 – 1620),
Oli sobre coure fixat en taula

Apol·lo, déu dels arquers, de la música, de la profecia i de la llum, era molt poderós, però no sempre afortunat en els seus amors. El seu primer amor va ser la nimfa Dafne, però ella ho va rebutjar. La violenta passió d'Apol·lo i la resistència de Dafne es devia al fet que Eros (Cupido), irritat per les bromes d'Apol·lo, li va disparar a ell una fletxa d'or perquè s'enamorés d'ella, mentre que a Dafne, li va dirigir una de plom perquè li rebutgés.

Apol·lo va perseguir a Dafne amb tot tipus de súpliques amoroses, totes les quals rebutja fins arribar a la vora del riu Peneu. Aquí just en el moment en què va a donar-li abast, ella demana ajuda al seu pare, el déu del riu, el qual la transforma en un lloret. Apol·lo es queda d'una peça. Al contrari que el seu pare Zeus, Apol·lo acceptava els rebutjos, encara que de vegades la venjança era terrible. Per exemple, quan la Sibil·la Deifobe li va rebutjar -tot i oferir-tants anys de vida com grans de terra pogués recollir-es va enfadar tant, que li va donar mil anys més de vida ... però sense eterna joventut! Va passar la resta dels seus dies ficada en un pot, en Cumes, sense que se li consediera seu únic desig: la mort.

J. L. BERNINI, *Apol·lo i Dafne*, 1622 y 1625.
Galeria Borghese

ELS TEXTOS

TRADUCCIÓ

OVIDI, *Metamorfosis* I, 525-546

Plura locuturum timido Peneia cursu
fugit cumque ipso verba imperfecta reliquit,
tum quoque visa decens. Nudabant corpora venti,
obviaque adversas vibrabant flamina vestes,
et levis impulsos retro dabat aura capillos,
auctaque forma fuga est. Sed enim non sustinet ultra
perdere blanditias iuvenis deus, utque monebat
ipse Amor, admisso sequitur vestigia passu.
Ut canis in vacuo leporem cum Gallicus arvo
vidit, et hic praedam pedibus petit, ille salutem:
alter inhaesuro similis iam iamque tenere
sperat et extento stringit vestigia rostro,
alter in ambiguo est, an sit comprehensus, et ipsis
morsibus eripitur tangentiaque ora relinquit:
sic deus et virgo est hic spe celer, illa timore.
Qui tamen insequitur pennis adiutus Amoris,
ocior est requiemque negat tergoque fugacis
inminet et crinem sparsum cervicibus adflat.
Viribus absumptis expalluit illa citaeque
victa labore fugae spectans Peneidas undas
“fer pater” inquit “opem si flumina numen habetis.
Qua nimium placui, mutando perde figuram!”

Del que más iba a hablar con tímida carrera la Peneia huye, y con él mismo sus palabras inconclusas deja atrás, entonces también pareciendo hermosa; desnudaban su cuerpo los vientos, y las brisas a su encuentro hacían vibrar sus ropas, contrarias a ellas, y leve el aura atrás daba, empujándolos, sus cabellos, y acrecióse su hermosura con la huida. Pero entonces no soporta más perder sus ternuras el joven dios y, como aconsejaba el propio amor, a tendido paso sigue sus plantas. Como el perro en un vacío campo cuando una liebre, el galgo, ve, y éste su presa con los pies busca, aquélla su salvación: el uno, como que está al cogerla, ya, ya tenerla espera, y con su extendido morro roza sus plantas; la otra en la ignorancia está de si ha sido apresada, y de los propios mordiscos se arrianca y la boca que le toca atrás deja: así el dios y la virgen; es él por la esperanza raudo, ella por el temor. Aun así el que persigue, por las alas ayudado del amor, más veloz es, y el descanso niega, y la espalda de la fugitiva acecha, y sobre su pelo, esparcido por su cuello, alienta. Sus fuerzas ya consumidas palideció ella y, vencida por la fatiga de la rápida huida, contemplando las peneidas ondas: «Préstame, padre», dice, «ayuda; si las corrientes numen tenéis, por la que demasiado he complacido, mutándola pierde mi figura».

ICONOGRAFIA DEL MITE

THEODOR VAN THULDEN
Apolo-lo perseguint Dafne

1636 - 1638. Oli sobre llenç. Museo
del Prado

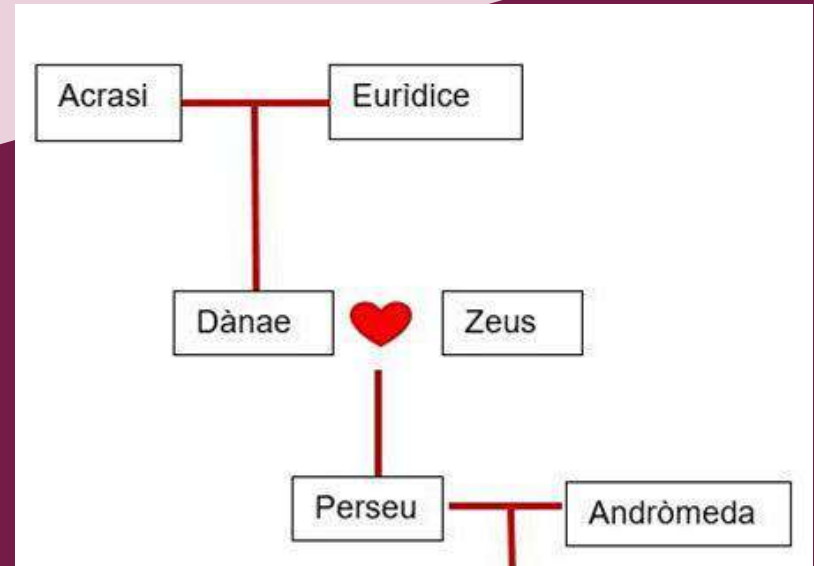
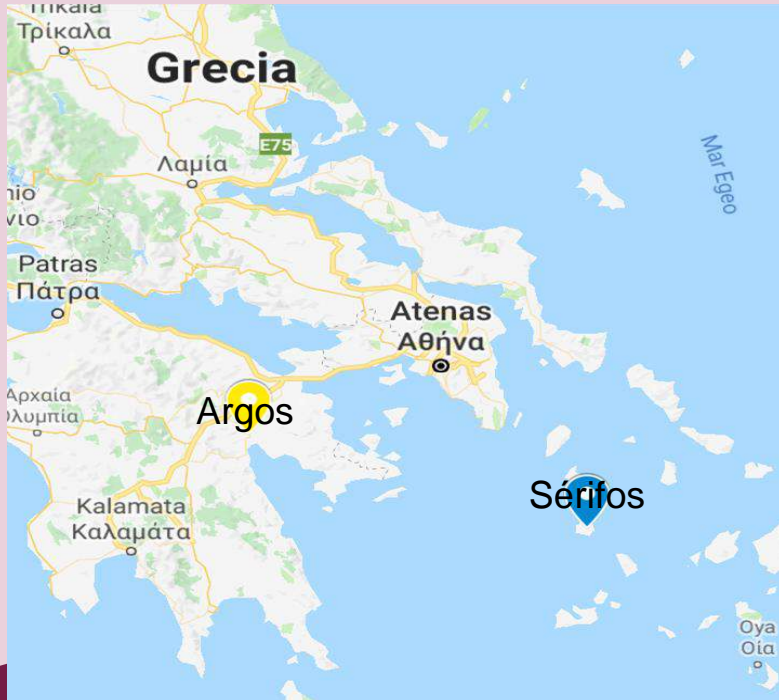

DAFNE I LA VIOLÈNCIA SEXUAL

Dafne és doble víctima: és víctima de la revenja de Cupido contra Apol·lo, doncs ella està condemnada a odiar Apol·lo per culpa de la fletxa que havia disparat Cupido, una fletxa de bronze que provoca el rebuig. Mentre que Apol·lo, ferit per la fletxa d'or de Cupido, que provoca l'amor, s'enamora de Dafne cegament. Dafne és víctima també d'Apol·lo, el qual no respecta la resposta negativa de Dafne: ella no vol res amb ell, pel vot que ha fet de consagrar-se verge a la dea Diana. Però ell l'assetja fins que el pare de Dafne, el riu Peneu, l'ajuda a desaparèixer com a dona, convertint-la en un lloret.

DÀNAE (Δανάη)

Dànae és un nom propi femení d'origen grec en la seva variant en català. Procedeix de l'antic grec Δανάη, de δανός ("àrid, sec"), derivat al seu torn de δάϊω ("cremar, encendre"), sent el nom de la terra àrida fecundada per la pluja, com en el mite.

El Mite

TIZIANO, *Dànae rebent la pluja d'or* (1560-1565).
Museu del Prado, Madrid.

Decebut per no tenir hereus mascles, Acrisi va consultar un oracle per saber si això canviaria. L'oracle li va dir que seria assassinat pel fill de la seva filla. Perquè aquesta no tingués fills, Acrisi la va tancar en una cel·la de bronze o en una cova. Però Zeus va aparèixer caient com una pluja daurada i la va deixar embarassada. D'aquesta unió va néixer Perseu.

Enfadat però sense voler provocar la ira dels déus matant a Perseu, Acrisi va llançar a Dànae i el nen al mar en un cofre de fusta. El mar va ser calmat per Posidó a petició de Zeus i tots dos van sobreviure. Van aconseguir arribar a la costa de l'illa de Sérifos, on van ser recollits per Dictis, un pescador de l'illa, que va criar a Perseu com el seu fill.

Rei Polidectes, va començar a molestar Dànae amb insistents proposicions de matrimoni. Dànae, amb el suport del seu fill, s'hi negava. Per desfer-se d'aquell obstacle, Polidectes va desafiar Perseu a matar la Medusa i portar-n'hi el cap com a prova.

Més tard, després que Perseu matés a la Medusa i rescatés a Andròmeda, la profecia de l'oracle, es va fer realitat.

Dànae víctima de la violència de gènere

El mite de Dànae és un clar exemple de com al llarg de la història les dones han estat oprimides i utilitzades per satisfer els desitjos sexuals dels homes.

En el mite, Dànae pateix l'empresonament per part del seu pare per evitar que tingui contacte amb homes, es posseïda per Zeus sense el seu consentiment i, a més a més, és manipulada pel rei Polidectes perquè sigui la seva esposa, una vegada més, sense el seu consentiment.

Encara que en el mite de Dànae es pot clarament apreciar tot el que arribar a patir, no és l'única que es veu utilitzada i menyspreada. En el mite també tenim el cas de dues dones més Juno, esposa de Zeus, el qual sempre l'enganya amb altres dones, i Andròmeda, que es converteix en esposa de Perseu sense que aquest tingui en compte els seus desitjos.

PETER PAUL RUBENS, *Dànae i la pluja d'or* (1616-18)

Els Textos

HIGINI, *Fabulae* 63

Danae Acrisii et Aganippes filia. Huic fuit fatum, ut, quod peperisset Acrisium interficeret; quod timens Acrisius, eam in muro lapideo praeclusit. Iovis autem in imbrem aureum conversus cum Danae concubuit, ex quo compressu natus est Perseus. Quam pater ob stuprum inclusam in arca cum Perseo in mare deiecit. Ea voluntate Iovis delata est in insulam Seriphum, quam piscator Dictys cum invenisset, effracta ea vidit mulierem cum infante, quos ad regem Polydectem perduxit, qui eam in coniugio habuit et Perseum educavit in templo Minervae.

TRADUCCIÓ:

Dànae era filla d'Acrisi i d'Aganipe. Se li havia vaticinat que el fill que engendrés mataria Acrisi. Tement això, Acrisi la va tancar entre murs de pedra. Però Júpiter transformant-se en pluja d'or, es va ficar al llit amb Dànae i d'aquesta unió va néixer Perseu. A causa de la deshonra, el seu pare la va tancar amb Perseu en un cofre que va llançar al mar. Per voluntat de Júpiter el cofre va ser arrossegat a l'illa de Sèrifos. El pescador Dictis el va trobar i, quan el va obrir, va veure la dona amb el nen. Els va conduir a presència del rei Polidectes, qui es va casar amb ella i va criar a Perseu al temple de Minerva.

John William Waterhouse, *Dàne i l'arca* (1892)

HIGINI, *Fabulae* 63

Quod cum Acrisius rescisset eos ad Polydectem morari, repetitum eos profectus est; quo cum venisset, Polydectes pro eis deprecatus est, Perseus Acrisio avo suo fidem dedit se eum numquam interfectorum. Qui cum tempestate retineretur, Polydectes moritur; cui cum funebres ludos facerent, Perseus disco misso, quem ventus distulit in caput Acrisii, eum interfecit. Ita quod voluntate sua noluit, deorum factum est; sepulto autem eo Argos profectus est regnaque avita possedit.

REMBRANDT, 1636
Hermitage, San Petersburgo

TRADUCCIÓ:

Quan va arribar allà, Polidectes va intercedir per ells. Perseu va fer el jurament al seu avi que mai el mataria. Quan Acrisi estava retingut allà a causa d'un temporal, Polidectes va morir. En celebrar els jocs fúnebres en el seu honor, Perseu va llançar un disc que el vent va desviar al cap d'Acrisi i el va matar. D'aquesta manera el que ell no va voler per la seva voluntat es va complir per la dels déus. Un cop enterrat el rei, va marxar a Argos i va prendre possessió del tron del seu avi.

PAOLO DE MATTEIS, *Danae rebent la pluja d'or* (1662-1728).
Museu de Belles Arts, València.

LÉON COMERRE, *Danae rebent la pluja d'or* (1908)

CORREGGIO, *Dànae rebent la pluja d'or* (1530)
Galeria Borghese, Roma.

Pintor Triptòlem, *Dànae i la pluja d'or*, Cràtera àtica de figures vermelles, C.A. 490 aC. Hermitage, Sant Petersburg.

FILOMELA

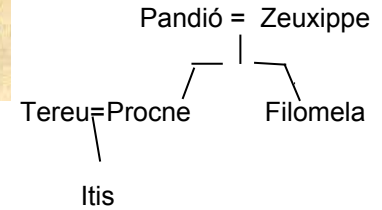
Xènia Capdevila i Queralt

*Violència de gènere en la
mitologia grega*

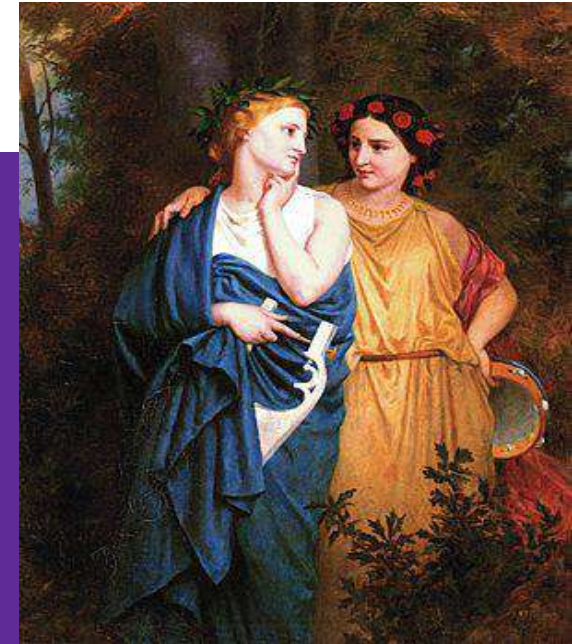
ΦΙΛΟΜΕΛΑ (Φιλομήλη)

ARBRE GENEALÒGIC

ΕΤΙΜΟΛΟΓΙΑ: compost de φίλος (*philos*, «amic, amant») i μέλος (música, cant) interpretat en la literatura com a «amant de les cançons, «cançó, melodia»).

William-Adolphe Bouguereau (1825–1905),
Philomela and Procne (1861),

PROCNE I FILOMELA

El mite de Tereu, Procne i Filomela tracta sobre un matrimoni format per Tereu i Procne. Després d'un temps d'estar allunyada de la seva família, Procne trobava a faltar la seva germana Filomela. Un dia va demanar al seu marit que anés a Atenes i li portés la seva germana. El marit va voler complaure-la i va embarcar-se en un vaixell. Quan va arribar-hi, va veure el seu sogre i la seva cunyada, de la qual va quedar ple d'amor i de desig per posseir-la.

Va arribar el dia de la tornada a palau. Van pujar al vaixell i en arribar al litoral, Tereu porta Filomela enmig del bosc a un estable, on la noia molt espantada plorava. Ell va declarar-li el seu desig desenfrenat i ella li va dir que un dia pagaria el càstig d'aquella violació, ja que ella ho explicaria a tothom. L'home molt enfurit va decidir tallar-li la llengua amb una espasa.

Tereu, després de tot això, va tornar a palau i va dir a la seva dona que la seva germana era morta. Així va passar un any i Filomela continuava tancada en aquell estable, va intentar de tot fins que un dia se li va ocórrer enviar un brodat a la seva germana tot explicant-li el succeït. Procne la va rebre i consumida en un sentiment de ràbia i tristesa va planejar la seva venjança.

“Philomela i Procne”
Anònim s.XV

El dia en l'època de les festes de Bacus (déu del vi) va endinsar-se en el bosc amb una javalina a la mà, en rescat de la seva germana. Quan la trobà tornaren a palau i ella continuà la seva venjança. Va agafar el seu fill, Itis, el va matar i el va cuinar pel seu marit. En el moment que Tereu està dinant s'assabenta que és el seu fill i empès pel dolor i la venjança, persegueix Procne i Filomela però elles tenen ales i convertides ja en rossinyol i oreneta fugen. Amb tot això Tereu també es transformà en ocell: una puput.

Il·lustració de Richard
Mabey

La violència sexual

En aquest mite ens trobem amb violència per totes bandes i de tot tipus: una violació amb tall de llengua inclòs, un filicidi, un banquet caníbal.

Tereus Philomenam viuat.
La violació de Filomela per part de Tereu.
Gravat italià d'Antonio Tempesta, 1606.

El silenci

Veü de dona silenciada. Una Filomela determinada a denunciar-ho mitjançant el teixit, metàfora del llenguatge femení reprimít i relegat.

Edward Burne-Jones (1833-1898), *Philomena* (1896),
gravat de fusta

ELS TEXTOS

OVIDI, *Metamorfosis*, VI 520-62

(...) *rex Pandione natam in stabula alta trahit, silvis obscura vetustis, atque ibi pallentem trepidamque et cuncta timentem et iam cum lacrimis, ubi sit germana, rogantem includit: fassusque nefas et virginem et unam vi superat frustra clamato saepe parente, saepe sorore sua, magnis super omnia divis. Illa tremit velut agna pavens, quae saucia cani ore excussa lupi nondum sibi tuta videtur, utque columba suo madefactis sanguine plumis horret adhuc avidosque timet, quibus haeserat, ungues. Mox ubi mens rediit, passos laniata capillos, lugenti similis, caesis plangore lacertis, intendens palmas “o diris barbare factis, o crudelis” ait “nec te mandata parentis cum lacrimis movere piis nec cura sororis nec mea virginitas nec*

TRADUCCIÓ

El rei l'arrossega cap a uns profunds estables, foscos en mig tot el text i allí, pàl·lida i tremolosa i tot tement i ja amb llàgrimes on era la seva germana preguntant, la va tancar i confessant l'abominació, i verge ella i sola, per la força la sotmet, en va cridant unes vegades al seu pare, unes altres a la germana seva, als grans déus sobre totes les coses. Ella tremola, com un corderet espantat que, ferit, de la boca d'un vell llop s'ha sacsejat, i encara a si mateixa fora de perill no es creu, o com una coloma, humitejades de la seva pròpia sang les seves plomes, s'horroritza encara i té por d'aquestes àvides ungles amb què la van agafar. Després, quan en si va tornar, arrencant-se els cabells solts, a la qual una mort semblant plany, ferits també els seus braços, tendint-li les mans va dir: “Oh pels teus sinistres fets, bàrbar, oh cruel, ni a tu els encàrrecs d'un pare amb les seves llàgrimes piadoses t'han commogut, ni la cura que has de tenir de la meva germana, ni la meva virginitat, ni les lleis matrimonials

OVIDI, *Metamorfosis*, VI 426s.

***“Ille indignantem et nomen patris usque uocantem
luctantemque loqui comprehensam forcipe linguam
abstulit ense fero.”***

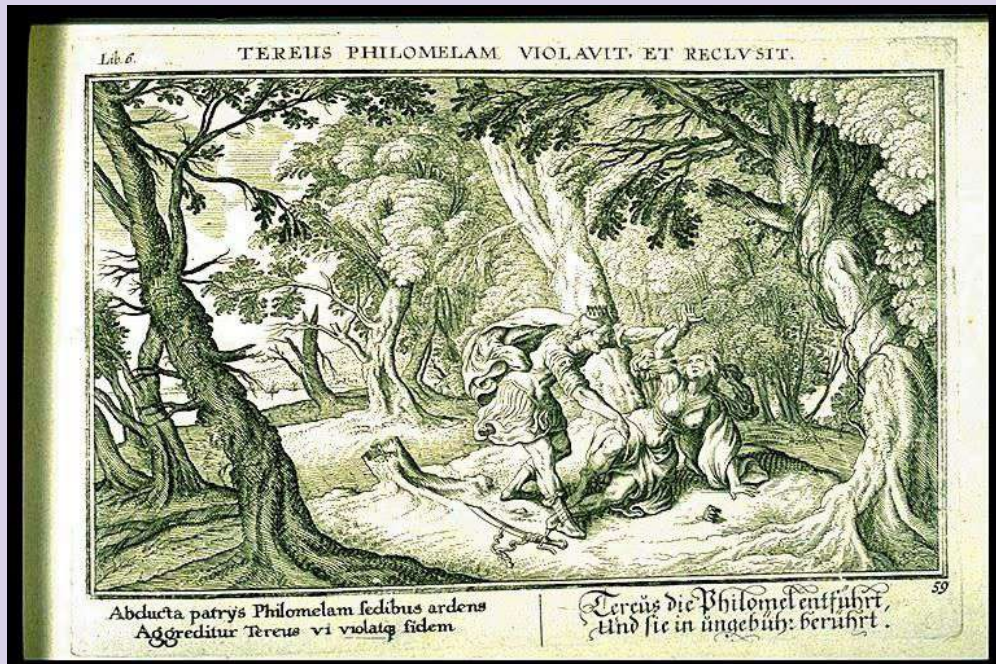
**TRADUCCIÓ: “Tereu li va agafar amb unes
tenalles la llengua, que amb indignació no
parava de pronunciar el nom del seu pare i
s’esforçava per parlar, i la va tallar amb la feroç
espasa.”**

OVIDI, *Metamorfosis*, VI 426s.

***“Hoc quoque post facinus (uix ausim credere
fertur saepe sua lacerum repetisse libidinis
corpus.”***

**TRADUCCIÓ: “Fins i tot després d’aquesta
atrocitat (no voldria creure-ho), es diu que
moltes vegades va tornar Tereu a violar-la.”**

REPRESENTACIONS ICONOGRÀFIQUES DEL MITE

Gravat renaixentista il·lustrant la violació i reclusió de Filomela

Detall d'un vas de ceràmica atenès 500-450 BC.
Munich, Antikensammlungen

RUBENS, *Banquet de Tereus* (1636 - 1637)
Madrid, Museo del Prado

Procne i Filomela porten al rei Tereus el cap del fill
Escola emiliana dell segle XVII
Bologna Musei – Museo Civico d'Arte Industriale e Galleria Davia Bargellini

MITOLOGIA GREGA

Io

De Karina Delgado

Io'Íw

Io del grec ion, "errant" d'on provenen paraules com: ló, anió, catió, etc.

Nom de donzella bella i jove amant de Zeus

Ínaco

Mèlia

Io

Zeus

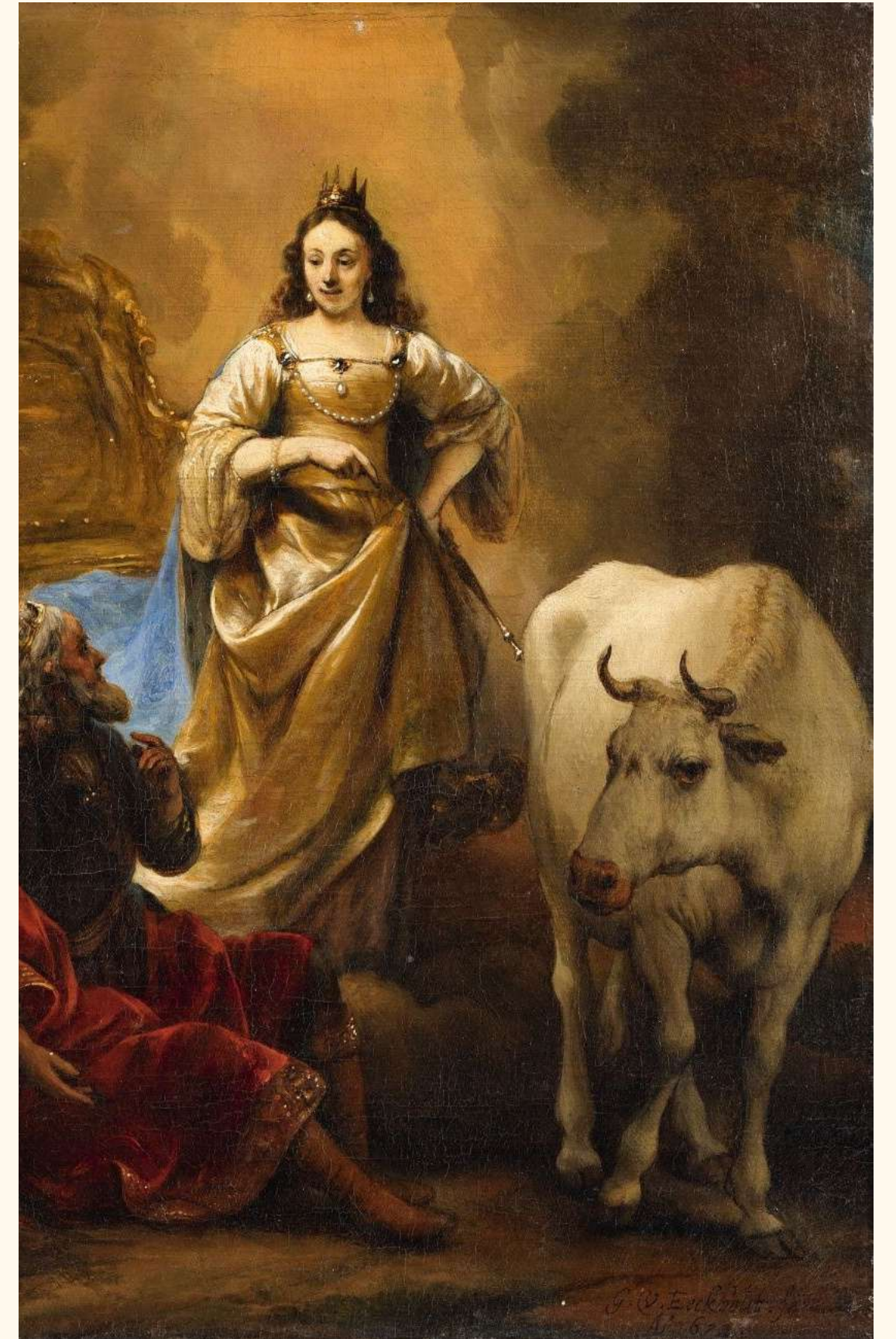
Èpaf

el Mite

JUNO I JUPITER

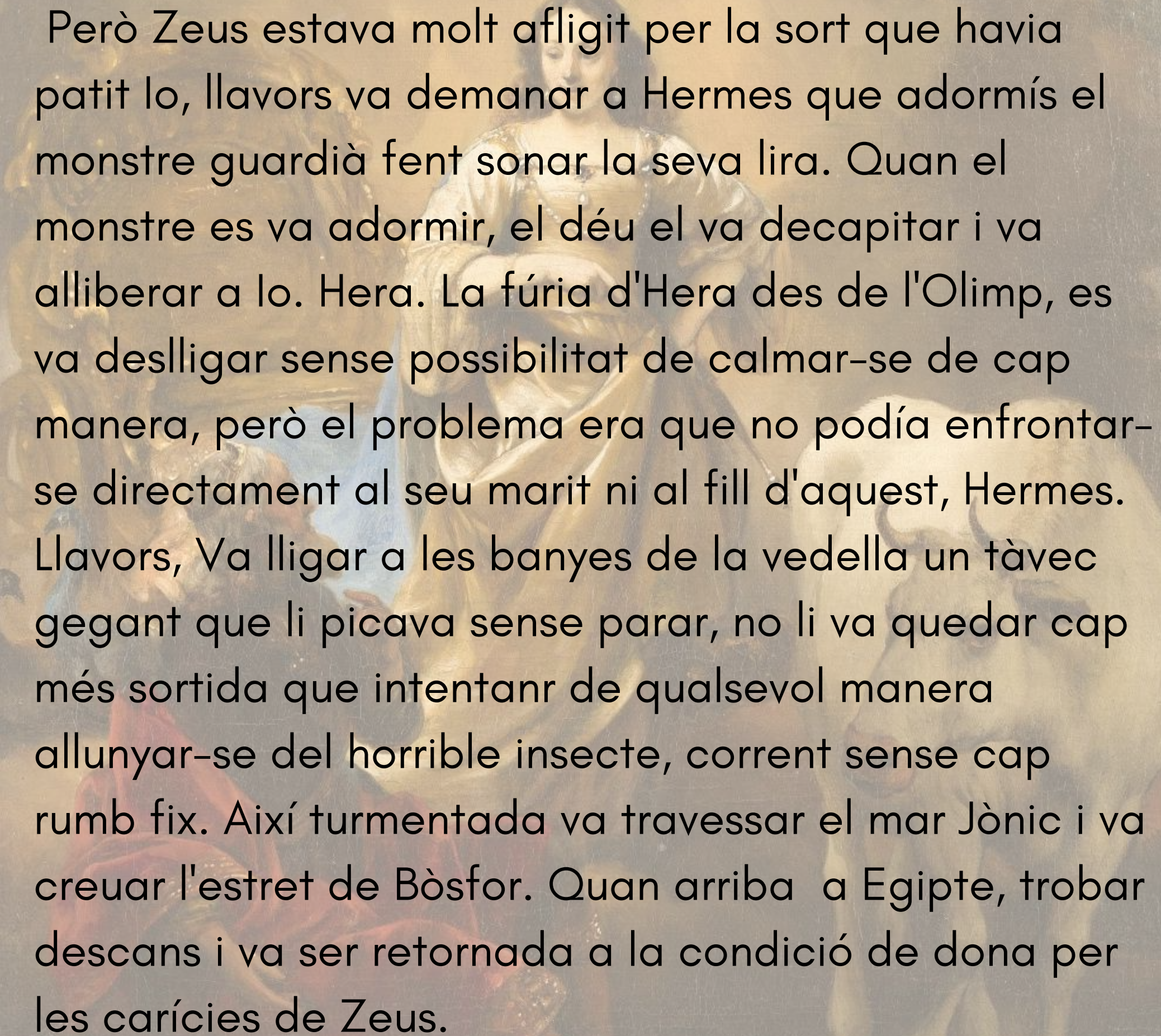
Una nit, Io va somiar que rebia l'ordre de traslladar-se al llac de Lerna, i lliurar-se a Zeus. Quan la jove li va explicar això al seu pare, Ínac va anar a consultar l'oracle, que li va aconsellar que l'expulsés de casa o Zeus aniquilaria tota la seva estirp. Io obeeix i es va unir a Zeus.

Però, Hera va començar a sospitar que el seu marit estava tenint amors amb una altra mortal. L'astut Zeus, que no volia renunciar al seu romanç la va transformar en una vaca. No obstant, la deessa no va trigar gaire a sospitar del seu marit, que passava massa temps amb la vaca. Hera va demanar a Zeus que li oferís com a regal l'animal. Aquest no va poder sinó complir els desitjos de la seva esposa i li va lliurar la vaca Io. Hera, ràpidament, es va encarregar de cridar al monstre de cent ulls, Argos, perquè vigilés a la vaca.

GERBRANDT VAN DEN EECKHOUT - JUNO,
JUPITER AND IO

Mite de Io

Però Zeus estava molt afligit per la sort que havia patit Io, llavors va demanar a Hermes que adormís el monstre guardià fent sonar la seva lira. Quan el monstre es va adormir, el déu el va decapitar i va alliberar a Io. Hera. La fúria d'Hera des de l'Olimp, es va deslligar sense possibilitat de calmar-se de cap manera, però el problema era que no podia enfrontar-se directament al seu marit ni al fill d'aquest, Hermes. Llavors, Va lligar a les banyes de la vedella un tàvec gegant que li picava sense parar, no li va quedar cap més sortida que intentar de qualsevol manera allunyar-se del horrible insecte, corrent sense cap rumb fix. Així turmentada va travessar el mar Jònic i va creuar l'estret de Bòsfor. Quan arriba a Egipte, trobar descans i va ser retornada a la condició de dona per les carícies de Zeus.

De tots dos va néixer Èpaf, a la vora del Nil. Però en néixer aquest, Hera va ordenar als Curetes Κουρῆτες que li portessin el nadó. Llavors va començar la segona peregrinació de Io, aquesta vegada a la recerca del seu fill. El va trobar per fi a Síria, on l'alletava Astarté o Saosis, l'esposa del rei Malcandro de Biblos.

Ja amb el seu fill en braços, va tornar a Egipte, on es va casar amb Telègon, que governava llavors aquesta regió. Per això Èpaf va arribar a heretar la corona del país del Nil, sent, segons el mite, el fundador de la ciutat de Memfis i l'ancestre comú dels libis, els etiòps, i de gran part dels regnes grecs.

VIOLÈNCIA SEXUAL AL MITE D'IO

La violència sexual dins de la mitologia grega es pot veure dins de molts mites dels que conec, ja que tracten o tenen violència envers les dones. En el cas d'Io, queda molt clar des del principi que ella no vol lliurar-se a Zeus, però com que depenia del seu pare, i aquest per por la fa fora de casa i la lliura a Zeus.

No només això sinó que després d'això, Io és víctima constantment de la ira i la gelosia de la deessa Juno, cosa que segons el meu punt de vista és totalment injust, ja que Io bàsicament està essent obligada per Zeus a qualsevol contacte i el qui hauria de pagar per això és ell, que és infidel a la seva suposada estimada esposa

Pieter Pietersz Lastman. descobrint a Jupiter amb Io

Textos

OVIDI, **Metamorfosis** | 583

Inachus unus abest imoque reconditus antro
fletibus auget aquas natamque miserrimus
Io luget ut amissam: nescit, vitane fruatur
an sit apud manes; sed quam non invenit usquam,
esse putat nusquam atque animo peiora veretur.

Traducció:

Només falta l'Inac i recòndit en la seva profunda caverna recòndit, amb els seus plors augmenta les seves aigües i tristíssim plany la seva filla Ío, com a perduda; no sap si de vida gaudeix o si està entre els Mans, però com que no la troba enlloc, en el seu ànim el pitjor tem.

HIGINI, *Fabula CXLV*

De Foroneo i de Cinna van néixer Apis i Níobe. Aquesta va ser la primera mortal que va posseir Júpiter. D'ella va néixer Argos, que va donar el seu nom a la ciutat d'Argos. D'Argos i d'Evadne van néixer Crías, Pirant i Êcbas; de Pirant i Cal·lírooe, Argos Arestòrida i Triopas. Aquest .. d'ell Eurísabe, Anto, Pelasgo, Agènor de Tríoipe i de Oreáside, Jant i Ínac; de Pelasg, Lhasa; d'Ínac i d'Argia, Ío. Júpiter la va estimar, la va posseir i la va transformar en vaca perquè Juno no la reconegués. Quan Juno es va assabentar li va enviar com a guardià a Argos, a qui brillaven els ulls per tot arreu. Mercuri el va matar per ordre de Júpiter.

Però Juno li va enviar una cosa terrible i a ella, presa del temor, la va obligar a precipitar-se al mar, que es va anomenar mar Joni. Des d'allà nedant fins Escítia, de manera que les seves fronteres són anomenades Bòsfor. Des d'allà va arribar a Egipte, on va donar a llum a Èpaf.

Representacions artístiques

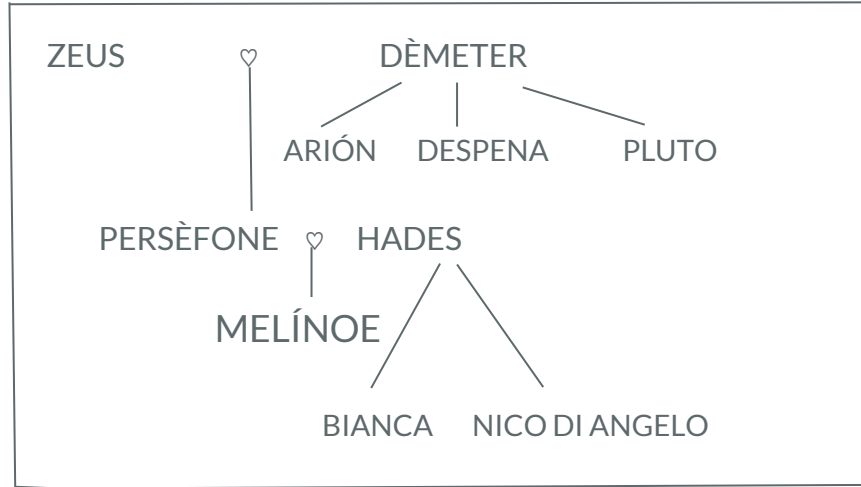
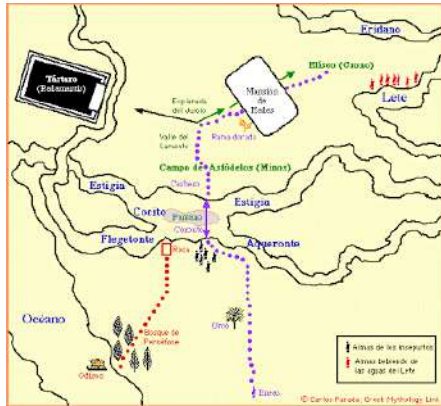
ANDREA SCHIAVONE. 1515-1563.
"PAISATGE AMB JÚPITER I IO".
L'HERMITAGE, SANT PETERSBURG.

PIETER PIETERSZ LASTMAN. 1583-1633. "JUNO
DESCOBRINT A JÚPITER AMB IO". NATIONAL GALLERY
DE LONDRES.

PERSÈFONE (Περσεφόνη)

El personatge mític tenia dos noms grecs, **PERSÈFONE**, que significa “es és sàvia i toca el que es mou”, i **KORE**, que significa “dona jove”.

EL MITE

Persèfone era un donzella molt bonica, nascuda d'un dels múltiples **amors de Zeus**. La seva mare era **Demèter**, deessa de l'agricultura. Un dia que Persèfone estava collint narcisos en un prat, la terra es va obrir de sobte i en va sortir el seu oncle **Hades**, que la va raptar i se l'endugué al seu regne subterrani amb la pretensió de fer-la la seva esposa. Demèter es va desesperar amb la desaparició de la seva filla. Hades no havia deixat ni rastre i, per tant, ni tan sols podia saber què li havia passat ni on era. Així és que va començar a buscar Persèfone per tot arreu. Ni a les nits reposava de la seva recerca, sinó que recorria els camins il·luminant-se amb una torxa. Però, malgrat que cercà per tots els països i ciutats i preguntà a tothom, no en trobà cap pista. Finalment, al desè dia, va demanar-ho a Hèlios, el Sol, que li ho explicà tot. En saber la veritat i que, a més, Hades s'ha assegurat la complicitat de **Zeus**, Demèter s'enutja, abandona l'Olimp i, tota trista, es dirigeix a Eleusis sota la figura d'una vella. Arribada al palau dels reis Cèleos i Metanira, hi és acceptada com a serventa i li encomanen el seu filllet Demofont. Amb la intenció de fer-lo immortal de nit el posa a foc i l'ungeix amb ambrosia, però una nit la descobreix Metanira, que fa un crit, i el nen mor cremat.

Aleshores es descobreix la seva veritable personalitat i, instal·lada en un temple, impedeix que germinin les llavors, de manera que l'espècie humana és castigada per la fam i està a punt d'extingir-se.

Zeus, adonant-se de la gravetat de la situació, envia la seva missatgera Iris a ordenar a Hades que retorni Persèfone a la seva mare. Però Hades, per no perdre la noia que estima, li dóna una magrana dels inferns, que ella, distreta, mossega. Així, com que ha tastat el menjar dels inferns, Hades aconsegueix que Persèfone quedi lligada al món dels morts i arriba a un acord amb Demèter: a partir d'ara Persèfone passarà mig any a l'inframón amb el seu marit i la resta de l'any amb la seva mare a la Terra. Per això és que a l'hivern i la tardor els fruits no creixen, ja que està sota terra, i a la primavera i a l'estiu sí, perquè està amb la seva mare. |

PERSÈFONE I LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Quan Hades, el tiet de Persèfone i Déu del món dels morts, rapta a Persèfone per a convertir-la en la seva dona en contra de la seva voluntat, és violència de gènere, no només perquè l'estigui separant de tot el que ella estima perquè ell ho vol així, no només perquè la obligui a quedar-se a un lloc on ella no vol estar, sinó perquè sota la paraula “rapte”, en la mitologia grega s'amaga la paraula “violació”.

Així que a la vegada Persèfone és víctima de violència sexual i violència social.

ELS TEXTOS

PROSERPINA

Pluton petit ab Ioue Proserpinam filiam eius et Cereris in coniugium daret. Iouis negavit Cererem passuram ut filia sua in Tartaro tenebricoso sit, sed iubet eum rapere eam flores legentem in monte Aetna, qui est in Sicilia. in quo Proserpina dum flores cum Venere et Diana et Minerua legit, Pluton quadrigis uenit et eam rapuit; quod postea Ceres ab Ioue impetrauit ut dimidia parte anni apud se, dimidia apud Plutonem esset.

HIGINI, *Fabula* CXLVI

TRADUCCIÓ

Plutó va demanar a Júpiter que li donés en matrimoni Prosèrpina, filla seva i de Ceres. Júpiter va dir que Ceres no consentiria que la seva filla s'estigués al tenebrós Tàrtar, però li permet que la rapti mentre ella recull flors en el mont Etna, que està a Sicília.

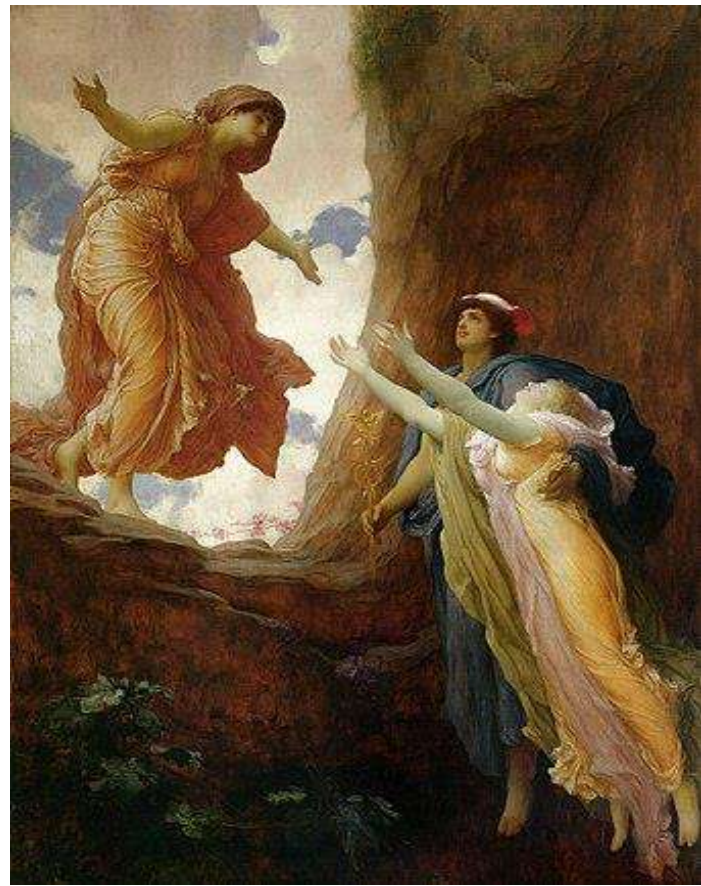
Mentre Prosèrpina recollia flors amb Venus, Diana i Minerva, es va presentar Plutó en una quadriga i la raptà. Després Ceres va aconseguir que Júpiter permetés que romangués la meitat de l'any amb ella i l'altra meitat amb Plutó.

ICONOGRAFIA

BERNINI, *Plutó i Prosèrpina*,
1621-1622. Roma: Galleria
Borghese

FRÉDÉRIC LEIGHTON,
El retorn de persèfone,
1891. Leeds: Museums
and Galleries.

ICONOGRAFIA

NICOLO DELL'ABBATE, *Rapto de Prosèrpina*, 1570. París: Louvre

JOHANN ULRICH KRAUB, *Les compagnes de Persèfone són transformades en sirenes*, 1690

Políxena- Πολυξένη

SIGNIFICAT ETIMOLÒGIC: Políxena → "molt hospitalària"

ARBRE GENEALÒGIC

Príam ♡ Hecuba
(pare) (mare)
↓
(fills)

Paris, Políxena, Hector, Heleno,
Deifob, Troilo, Cassandra, Caon

LOCALITZACIÓ GEOGRÀFICA DEL RAPTE: TROIA

Maryam Amir - 1r BATX

Rapte de Políxena

— — —

Segons la llegenda, un oracle va profetitzar que Troia no seria derrotada si Troilos, príncep de Troia, complia els vint anys. La seva germana Políxena i ell van caure en una emboscada i Aquil·les va matar el jove. Políxena no va ser assassinada, ja que Aquil·les se'n va enamorar. Algunes versions apunten que Políxena va oferir-se com esclava a Aquil·les per venjar la mort del seu germà. Sembla ser que el secret del taló vulnerable d'Aquil·les va ser descobert per Políxena i, així, quan l'heroi anava a trobar-se amb ella per concertar el casament, l'heroi va morir en una emboscada perpetrada per Deífob, Paris i la princesa.

Més tard, després del saqueig de Troia, el fantasma d'Aquil·les va aparèixer als supervivents de la guerra i els va exigir que Políxena fos sacrificada. El seu fill Neoptòlem la va decapitar sobre la tomba d'Aquil·les.

PIO FEDI, *Rapte de Políxena per Ptòlem*. 1855-1965.

Florència: Loggia dei Lanzi

Textos

<<HÈCUBA: I què passa amb la meva petita nena que m'heu arrabassat?

On està? [...] Ai de mi! Haver-la parit per ser esclava d'una tomba! Quina llei és aquesta amic, o quin diví decret dels déus dels grecs?
>>

(Eurípides, *Les Troianes*, vv. 261-266)

<<Allí en les pintures està Ortestes donant mort a Egist, i Pílates matant els fills de Naupli, que havien vingut per ajudar Egipte. Aprop de la tomba d'Aquil·les està Políxena, quan anava a ser degollada. Homer amb raó va passar en silenci aquesta acció tan cruel >>

(Pausànias, *Descripció de Grècia* I, 22, 6)

<<Andròmaca i Medicaste tenen els vels posats, però Políxena, segons el costum de les noies verges, trenats els cabells del cap. Els poetes canten que ella va morir sobre el sepulcre d'Aquil·les, i he vist pintures a Atenes i a Pèrgam, que està més amunt de Caicus, que fan referència als sofriments de Políxena>>

(Pausànias, *Descripció de Grècia* X, 25, 10)

OVIDI, *Metamorphoseon* XIII 453- 473

*Quae memor ipsa sui, postquam crudelibus aris admota est sensitque sibi
fera sacra parari*

*Utque Neoptoleum stantem ferrumque tenentem utque suo udit figentem
lumina uultu, 'utere iamdudum generoso sanguine' dixit*

*'(nulla mora est!), aut tu iugulo uel pectore telum, conde meo!' (Igulumque
simul pectusque retexit: scilicet haud ulli seruire Polyxena ullem!)*

*'Haud per sacrum numen pacabitis ullum; mors tantum ullem matrem mea
fallere posset:*

*mater obest minuitque necis mihi gaudia, quamuis non mea mors illi,
uerum sua uita gemenda est!*

Vos modo, ne an non libera manes,

*ite procul, si iusta peto, tactuque uiriles uirgineo remouete manus!
Acceptior illi,*

*quisquis is est, quem caede mea placere paratis, liber erit sanguis; siquos
tamen ultima nostri uerba mouent oris (Priami uos filia regis,*

*nunc captiua rogat), genetrici corpus inemptum reddite, neue auro redimat
ius triste sepulcri,*

sed lacrimis! Tuns, cum poterat, redimebat et auro.'

TRADUCCIÓ

Ben conscient de sí mateixa, quan es va apropar al barbar altar i s'adonà que es preparava per ella un ritual ferotge, i quan va veure a Neoptòlem de peu i amb l'espasa a la mà, i quan va veure clavant els seus ulls en el seu rostre, va dir:

<< Fes ja ús de mi, noble sang (no cal esperar): o bé clava la teva arma en el meu coll o en el meu pit>> (i a la vegada es va descobrir el coll i el pit). <<De cap manera no voldria jo, Políxena, ser esclava de ningú: però amb aquest sacrifici no aplacareu cap divinitat: només voldria que la meva molt passés inadvertida per a la meva mare: és la meva mare la que m'engoixa i impedeix la satisfacció de la meva fi, jencara que no és per la meva mort que hauria de plorar, sinó per la seva vida! Vosaltres, només, per tal que no vagi jo privada de llibertat als déus dels morts, aparteu-vos, si puc demanar-ho amb justícia, i aparteu les vostres mans d' home i no toqueu el meu cos de verge. Més agradable serà una sang lliure per a aquell, sigui qui sigui, a qui tracteu d' aplacar amb la meva mort; però si a algú li poden commoure les últimes paraules del a meva boca (és la filla del rei Príam, captiva ara, qui us ho demana), lliureu a la meva mare el meu cos, i que no hagi tampoc de comprar amb or el trist dret a una sepultura, sinó només amb llàgrimes; quan podia fer-ho, també ho pagava amb or.>>

Iconografia sobre Políxena

GIOVANNI BATTISTA PITTONI, *Polyxène devant le tombeau d'Achille*, 1730, Museu del Louvre

LEONAERT BRAMER, *El dolor de Hécuba*, 1630. Museu del Prat Nacional

Sarcòfag amb la història d'Aquil·les i Polixena, segle III, Taller neoàtic

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Women and lyrics
Curs acadèmic	2018-2019
Centre	Institut Guindàvols
Professorat responsable	Rosa Borrell Cap departament de Llengües estrangeres
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	1, 4
Temporització	1r trimestre 2 sessions a llengua anglesa 2n trimestre 3 sessions a Ampliació de llengües
Espai educatiu	Àrea Curricular Llengua anglesa
Nivell educatiu implicat	2n de Batxillerat
Materials elaborats	Recull
Materials i recursos usats (d'altri)	Youtube llistat de cançons
Metodologia i desenvolupament	
L'alumnat va fer una recerca dels cantants i van analitzar les lletres i el seu contingut.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Molt bona. L'alumnat va reflexionar sobre el missatge que reben els adolescents.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com als documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

Recull de fotografies (si n'hi ha)

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Dones científiques: joc de cartes
Curs acadèmic	2018-2019
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Laura Moliner
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als <i>currícula</i> , incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
Temporització	2n trimestre, 1 sessions
Espai educatiu	Biologia i Geologia
Nivell educatiu implicat	1r ESO
Materials elaborats	Joc de cartes “Mujeres de ciencias”
Materials i recursos usats (d'altri)	https://mujeresconciencia.com/2015/09/09/el-juego-de-cartas-mujeres-de-ciencia/
Metodologia i desenvolupament	
<p>Pel dia 11 de Febrer es va dedicar una sessió a jugar al joc de cartes “Mujeres de ciències”, és com un joc de cartes d'estil de les famílies on agrupaven científiques de tots els temps per temàtiques. Després es va modificar el procediment del joc per tal de que l'alumnat pares més atenció en les dones de les cartes i tot el que havien assolit.</p>	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Va anar molt bé.	

Recull de fotografies (si n'hi ha): cf. web de l'INS Guindàvols

<https://portal.institutguindavols.cat/index.php/2019/03/15/dia-de-la-dona-i-la-nena-a-la-ciencia/>

Grup de treball "Coeducació a secundària"

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Dones científiques: del recital al cartell
Curs acadèmic	2018-2019
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Laura Moliner
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als <i>currícula</i> , incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
Temporització	2n trimestre, 2 sessions
Espai educatiu	Ciències del món contemporani
Nivell educatiu implicat	1r Batxillerat
Materials elaborats	Pòster
Materials i recursos usats (d'altri)	
Metodologia i desenvolupament	
<p>A cada alumne se li va assignar aleatòriament un poema del llibre de l'Assumpció Forcada "Dones científiques", on es parlava d'una científica diferent. A partir d'aquí van haver de realitzar un pòster per muntar una exposició al vestíbul de l'institut pel dia 11 de febrer on es va coordinar amb un recital de la pròpia autora.</p>	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Va anar molt bé.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

Recull de fotografies (si n'hi ha)

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	DIA INTERNACIONAL DE LES DONES/ Mural
Curs acadèmic	2018-19
Centre	INS Joan Solà
Professorat responsable	Esperança Solans, Teresa Serés, Gemma Torrent (professores de llengua catalana 1r/2n ESO). Susanna Roig (tutora SIEI)
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	2,7,8
Temporització	2n trimestre (2 sessions a cada grup de 1r, 2n ESO i SIEI)
Espai educatiu	Llengua catalana
Nivell educatiu implicat	1r, 2n, diferents nivells SIEI
Materials elaborats	Mural
Materials i recursos usats (d'altri)	Llanes, botons, silicona Dossier grup Coeducació INSTITUT GUINDÀVOLS
Metodologia i desenvolupament	
<p>Es va proposar a l'alumnat commemorar el DIA INTERNACIONAL DE LES DONES tot treballant el Dossier esmentat abans on s'explica per quin motiu se celebra aquest dia, des de quan i quin sentit té en l'actualitat.</p> <p>Tot sabent que l'alumnat van gaudir molt durant el primer trimestre fent un braçalet de macramé contra la violència de gènere, se'ls proposa iniciar-se en el ganxet o crochet. Tothom s'hi mostra entusiasmat ja que els serveix per relaxar-se i per aprendre una cosa nova. L'alumnat han de portar agulla, llana i botons. Ho treballem els divendres a les hores partides en què només hi ha la meitat d'alumnes a l'aula o bé quan han acabat una tasca, en els darrers minuts.</p> <p>Al SIEI les professores ho gestionen de manera que es treballi a estonetes, quan els nois i noies es mostren cansats i desconcentrats. Seran aquests alumnes els qui teixiran les lletres.</p> <p>Col·labora amb nosaltres la professora de plàstica, que és qui dibuixa les lletres amb guix. També col·labora una vetlladora a l'hora d'enganxar el mural a la paret i les flors al mural amb una pistola de silicona calenta.</p> <p>La mare d'una professora també aporta flors teixides per ella al mural, en aquest cas són els models més elaborats donat que el seu nivell és molt alt.</p>	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.

Grup de treball "Coeducació a secundària" curs 2018-19

6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

RECU LL FOTOGRÀFIC

Grup de treball "Coeducació a secundària" curs 2018-19

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Acte unitari Dia internacional de les dones
Curs acadèmic	2018_19
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Equip coeducació i professorat assignat
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	2,3,4,6,7,8
Temporització	Tres setmanes prèvies al 8 de març
Espai educatiu	Tutoria, visual i plàstica, llengua anglesa, ciències socials, llatí i grec, teatre
Nivell educatiu implicat	Tots els del centre
Materials elaborats	Exposició "Dones/mares del món", discurs, cartell, pancarta tèxtil, grafiti-mosaic XXL, exposicions diverses, vídeo "Feminisme i adolescents"
Materials i recursos usats (d'altri)	Webgrafia de referència
Metodologia i desenvolupament	
Cf. document resum	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Bona.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

GALERIA FOTOGRÀFICA:

https://photos.google.com/share/AF1QipNshnSVUAqSvi5iA5MO_Jfiy7sayOlzONwDgw_XxZu3vUMbhAhGiKGtFKrYK63QMQ?key=V2tJYU4tckUxbE5tYkVwWUUtbEt5cExUQktUUUnp3

Recull fotogràfic – 8 març 2019 – INS Guindàvols

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Les dones del món
Curs acadèmic	2018-19
Centre	Institut Guindàvols
Professorat responsable	Glòria Garcia (Cap Departament Socials)
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	4
Temporització	2n trimestre. 2 hores lectives. Preparació exposició pel Dia Internacional de la Dona (8 de març)
Espai educatiu	Àrea curricular
Nivell educatiu implicat	Tots els nivells.
Materials elaborats	Fitxa de dades
Materials i recursos usats (d'altri)	
Metodologia i desenvolupament	
<p>L'objectiu ha estat muntar una exposició on es mostri la realitat de les dones d'avui, per visibilitzar la diversitat de situacions que han viscut o viuen les mares o àvies del nostre alumnat.</p> <p>Els processos migratoris més recents han configurat la nostra societat com a diversa i multicultural. Aquesta situació comporta l'existència de dones vingudes d'arreu del món amb experiències de vida molt diferents. El repte ha estat poder mostrar aquesta diversitat a través dels testimonis de dones recollits pel nostre alumnat. Es tractava de preguntar a mares, àvies, tietes o germanes grans en relació a educació, treball o relacions familiars, per poder contrastar les oportunitats que, com a dones, han pogut tenir o no.</p> <p>Posteriorment, alumnat de diversos nivells han visitat l'exposició, llegint alguna de les històries mostrades i poder valorar com la igualtat de drets de les dones continua sent un repte a assolit en moltes cultures i països.</p>	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
<p>El grau de participació ha estat menor de l'esperat, donat que s'ha impulsat des de la matèria de Ciències Socials.</p> <p>Part de l'alumnat, sobretot del col·lectiu musulmà, ha mostrat reticències a que la informació fos mostrada en l'exposició. En aquest aspecte, cal continuar treballant per visibilitzar la situació de la dona musulmana. Malgrat, tot, es mostra respecte per la petició feta.</p>	

Grup de treball "Coeducació a secundària"

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

Fitxa de treball:

TASCA "LES DONES DEL MÓN"

L'Institut Guindàvols impulsa i organitza cada curs escolar activitats per celebrar el "Dia Internacional de la Dona". El present curs se celebra el dia 11 de març i es dedica a "Les dones del món" i es pretén visibilitzar les realitats de les dones que han crescut en entorns culturals diferents. Per aquesta raó es demana l'ajut i la col·laboració de les famílies i alumnat d'orígens diversos i que conformen la comunitat educativa del nostre centre.

A partir del dia 8 de març es podrà veure una exposició on es mostrin totes les biografies rebudes.

COM COL·LABORAR?

Aportant una biografia amb una fotografia de la dona protagonista i el país d'origen.

FORMAT: DIN A4

CONTINGUT: El text ha d'explicar una biografia breu que expliqui la realitat del seu país relacionada amb:

- Nom i el meu origen:
- Com era la meva escola?
- Quin és o era el meu paper en la meva família?
Com hem relacionava amb els membres de la meva família (pare/mare/germans/germana/avis). Quines feines em toca o em tocava fer?
- Ocupo o ocupava un lloc de treball? Quin és o era el meu estatus laboral? Quines oportunitats tinc o tenia d'ascendir? El meu sou i la meva feina són o eren diferents a la dels homes amb qui treballava?
- Quins drets no em són o no m'eren reconeguts? Em sento o em sentia lliure de prendre decisions i d'actuar?
- M'imposen o imposaven normes en el vestit?

I cal afegir dues imatges: una fotografia de la dona protagonista i un mapa del país d'origen.

OPCIONAL: gravar en vídeo l'entrevista per poder emetre el dia de celebració al centre.

Caldrà lliurar la biografia a la professora de Ciències Socials abans del dia 5 de març.

El meu nom és.....
El meu país d'origen és.....

FOTOGRAFIA	MAPA PAÍS D'ORIGEN
------------	--------------------

BIOGRAFIA EN PRIMERA PERSONA

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Curts per la igualtat
Curs acadèmic	2018-19
Centre	Ins Guindàvols
Professorat responsable	Glòria Garcia – cap departament Ciències socials
Núm. d'objectiu associat	4
Temporització	3r Trimestre. Dia Internacional de la Dona
Espai educatiu	Centre
Nivell educatiu implicat	3r i 4rt ESO
Materials elaborats	Kahoot de la igualtat: https://create.kahoot.it/share/kahoot-de-la-igualtat/08555ebd-192f-4fe8-b542-0d4d991eae3c
Materials i recursos usats (d'altri)	Un billete a nunca jamás: https://www.youtube.com/watch?v=dDLUywDDFIg Madres libres: https://www.youtube.com/watch?v=uTouT5rY_dE
Metodologia i desenvolupament	
<ol style="list-style-type: none"> 1- Es visionen els dos curts que aborden el tema de la igualtat de drets entre homes i dones. 2- S'obre un petit debat entre l'alumnat després del visionat dels curts. 3- A continuació l'alumnat participant respon el Kahoot de la igualtat. En acabar es fa la valoració dels resultats. 	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
<p>La resposta de l'alumnat ha estat molt positiva i el kahoot ha ajudat a evidenciar quin coneixement tenen sobre la igualtat de gènere i quines actituds caldria adoptar davant les problemàtiques que sorgeixen.</p>	

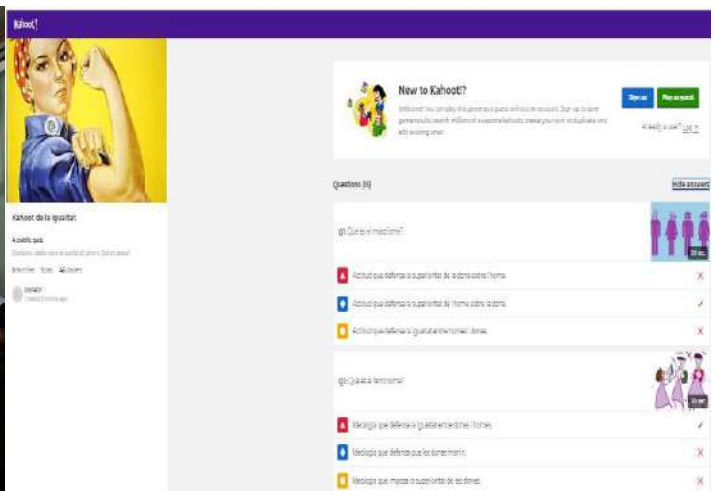
Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.

Grup de treball “Coeducació a secundària”

7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

Recull de fotografies

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	<i>Feminae romanae</i>
Curs acadèmic	2018_2019
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Teresa Quintillà
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	2, 5
Temporització	3 sessions
Espai educatiu	matèria de llatí (ESO)
Nivell educatiu implicat	Llatí 4t ESO
Materials elaborats	Joc de cartes i instruccions
Materials i recursos usats (d'altri)	Imatges d'accès lliure a la xarxa i diccionaris llatins en línia
Metodologia i desenvolupament	
<p>1-Elaboració pròpia d'un joc de cartes que reculli les diferents denominacions en llatí per a designar a la dona romana, en les diverses vessants: denominació genèrica, cicle vital, maternitat, món professional, etc.</p> <p>2- Fer una introducció sobre la realitat vital, social, professional de les dones a la roma antiga i visibilitzar el significat de l'existència o absència de termes per designar aquestes realitats.</p> <p>3- Explicar les normes (en llatí) abans de començar a jugar.</p> <p>4- Repartir el grup en equips i començar el joc.</p> <p>5- Reflexionar sobre els resultats i memoritzar vocabulari bàsic llatí.</p>	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Bona. Cal introduir alguns petits ajustos per simplificar les regles.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

Ego cogitavi quid poteram facere ad comemoandum diem universalem feminarum discipulis meis linguae latinae et statui invenire ludum de vocabulis ad describendum et nominandum mulieres Romae antiquae.

LUDI REGULAE

Propositum ludi est ut alumni et alumnae discant vocabula diuersa quae sunt in lingua latina ad designandum mulieres romanae. Sunt multa vocabula, sed ego elegi 93 nonaginta et tres voces quae pertinent ad diversas species:

aetates vitae,

matrimonium

labor domesticus

lanificum

mercatura aut commercium

artificis

cura infantium

familia

mater.

Ludus potest fieri singulim aut per pares aut catervas (quatuor aut quinqué alumni et alumnae).

Vincet discipulus aut discipula qui obtineant decem pares chartularum qui sint in eadem specie vitae feminarum romanarum.

Species sunt indicatae per diversos colores:

albus,

roseus

crocus

caerulus

viridis

etc.

In principio ludi, omnes lusores recipient tres / sex cartulas cum nomine in lingua latina et tres / sex chartulas cum translatione.

Reliquae chartulae erunt super mensa.

In quaque vice, lusor potest capere unam aut duas chartulas ex malleo et substituere aliquas chartulas quas non vult. Chartulae reiectae deben reliqui sub malleo.

Cum aliquis habeat tres / sex pares chartularum, debat monstrare aliis collegis et legere descriptionem sitam in chartula et transferre hanc in lingua catalana.

MVLIER

Femina speciei humanae, quae est omnis aetatis et conditionis

FEMINA

Femina est idem quod mulier; etiam dicatur de omnibus animalibus.

PUELLA

Puella est femina in tenera aetate, quasi infans.

ADVLESCENTVLA

Est femina quae pueritiam excessit, et nondum ad iuventutem pervenit.

VIRGO

Femina integra et virum non experta.

ANVS

Mulier vetula, ita dicta ab annorum multitudine.

VETVLA

Mulier vetula, ita dicta ab annorum multitudine.

VXOR

Mulier, quae viro tradita est. Tantum uxores esse poterant feminae ingenuae.

NVPTA

Est femina quae matrimonio viro iuncta est

MATRONA

Mulier erat quae in matrimonium cum viro convenit, quoad in matrimonio manet.

MATER FAMILIAS

Mulier quae familiae domina est. Potest filios et filias habere aut non.

STOLATA

Mulier stola induta, quia stola matronarum propria erat apud Romanos, idem est ac matrona.

VNIVIRA

Mulier, quae unum tantum virum in matrimonio habuit.

CONCVBINA

Mulier non ingenua, quam aliquis concubitus causa domi suae habet.

CONTUBERNALIS

Servi et servae conjuges inter illos connubium non erat; ergo, poterant una in contubernio vivere.

SPONSA

Est mulier alicui promissa in matrimonium, pacta, sperata et nondum uxor.

CAELEBS

Mulier quae est sine coniugio, siue aliquando, siue numquam matrimonium inierit.

VIDVA

De muliere orbata uiro.

REPVDIATA

Est uxor aut sponsa quam maritus dimittit ex matrimonio.

ANCILLA - SERVA

Mulier est quae dominis ministrat.

VNCTRIX

Femina quae cum unguento corporem ungit post balneum.

ORNATRIX

Ancilla quae dominarum crinem componebat.

TONSTRIX

Mulier quae tondet capillos e capite, tonsoris officio fungens.

RESINARIA

Quae resinam vendit, seu quae resina utitur ad pilos evellendos.

LIBRARIA

Est mulier, quae libros scribit, seruat et custodit

PEDISEQVA

Mulier cuius officium erat sequi dominam extra aedes.

LANIFICA

Femina, quae lanae operam dat. Lanificae autem mulieres non solum lanam faciebant, sed texebant etiam et vestem ex ea conficiebant.

TEXTRIX

Mulier textoriae artis perit, quae faciebat texendo vestes.

SERICARIA

Quae in serico negotiatur, vel sericum opus facit. Seres est naturale textile quod bombyces faciunt.

Bombyx, -icis

LINARIA

Femina quae lini artem exercet, aut vestem lini vendit. Linum est herba, quae netur in usum vestium.

VESTIFICA VESTIARIA

Mulier quae in officina seu taberna vestes vendit; etiam ea quae vestes facit.

SARCINATRIX

Mulier quae vestes suat et reparat.

NUTRIX

Mulier (saepe ancilla) quae infantibus lac praebet, nutrit et educat.

CVNARIA – MAMMA

Femina quae cunis alicuius aderat, et infantiam eius servabat.

EDVCATRIX

Mulier quae nutrit atque educat infantes, pueros et puellas.

PAEDAGOGA MAGISTRA

Femina quae puellarum curam habebat ut praeceptrix. Docebat eis legere, scribere et artes

LECTRIX ANAGNOSTRIA

Serua quae legebat inter
coenandum aut cum
libuisset; ea legebat
poemata aut historias.

OFFICINATRIX VENDITRIX

Femina quae officinam
exercet uel quae vendit
mercedes.

BRACTEARIA

Mulier quae aureas
bracteas facit aut vendit.

AMBUBAIA

Erant mulieres Syrae, quae
Romae in circo, aliove loco
prostibulis destinato
habitabant et corpore
quaestum faciebant,
pulsando quaedam organa,
quae secum e Syria
attulerant.

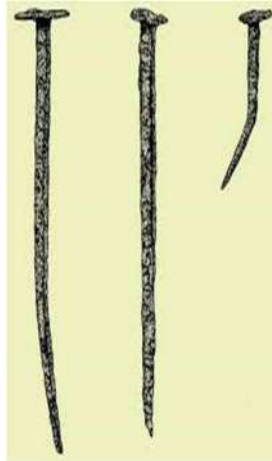
PLUMBARIA

Mulier est quae opera ex
plumbo facit.

CLAVARIA

Femina quae clauos ligneos
faciebat.

CORONARIA

Dicitur femina artifex, quae
coronas facit et vendit

LINTEARIA

Erat quae lintea (pannos
lineos) vendebat.

PURPURARIA

Quae officina purpuraria
laborat, faciendo opera
purpurata aut ea
vendendo. Purpurea est
lana seu vestis infecta
purpura.

MARGARITARIA

Quae margaritarum
negotiatrice erat. Margarita
est calculus candidus in
conchis marinis nascens.

SVTRIX

Femina quae calceos suit

VNGVENTARIA

Est mulier quae unguenta
conficit et vendit.
Vnguentum est omnis
sucus pinguis, quo unguimur
deliciarum et luxus causa

FVRNARIA

Mulier quae ex furno
quaestum facit.

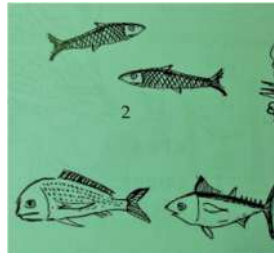
FABARIA

Mulier quae negotiatrix
fabaria est.
Faba est genus leguminis

PISCATRIX

Mulier quae vendit pisces.

TOSTRIX

Quae in viis et nundinis
edulia in sartagine pretio
frigebat et in craticula
torrebat.

SEMINARIA SPECIARIA

Erat quae semina
herbarum aut species seu
aromata vendebat.

CAUPONA

Mulier quae est
esculentorum
poculentorumque venditrix
aut negotiatrix.

TABERNARIA

Est mulier, quae tabernam
habet; etiam in malam
partem, item *meretrix*.

POPINARIA

Mulier quae popinam
exercet. POPINA erat locus,
ubi cocta obsonia et
delicatiores cibi publice
venduntur et comeduntur

COQUA – FOCARIA

Serva quae coquit
et quae circa focum
ministrat.

SCAENICA

Mulier histrionica, quae
erat actrix in scaena.

MIMA

Mulier gesticulatrix, actrix
quae gestu tantum
utebatur.

EMBOLIARIA

Mulier scaenica, quae
cantu et gesticulationibus
spectatores novo artificii
genere oblectabat.

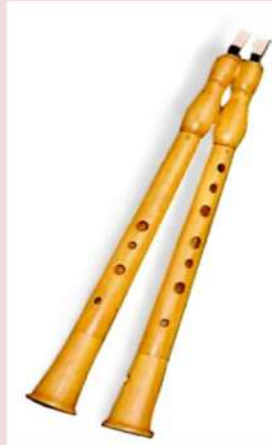
ACROAMATICA MUSICA

Acroama erat musica tibicinum symphonica, in fabulis et in conviviis.

TIBICINA

Femina musica quae tibia canit.

CITHARISTA-FIDICINA

Quae citharam uel fidem pulsat et voce canit.

LYRISTRIA-PSALTRIA

Mulier quae lyram uel psalterium pulsat et canit. Lyra et psalterius sunt instrumenta digitis percussa.

SAMBUCISTRIA

Mulier sambuca canens. Sambuca erat instrumentum musicum, quod vulgari vocabulo vocatur harpa.

CYMBALISTRIA

Mulier quae cymbalum pulsat. Cymbalum erat instrumentum aereum cavum, hemicycli figura latumque instar pelvis, quod percussum instar crotali aut cuiusvis crepitaculi sonum edit.

CANTRIX

Mulier quae canit saepe ad citharae sonum.

BALLATRIX SALTATRIX

Mulier quae ballat aut saltat.

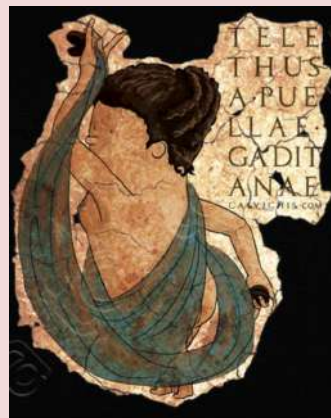
CROTALISTRIA

Quae crotalo canit; crotalum erat crepitaculum. Sunt virgulae aerae, vel ex arundine calamoque fisso, quas inter saltandum manibus ita concutiebant, ut ex earum collisione crepitus quidem ederetur.

PVELLA GADITANA

Ballatrix ex Gadibus quae procaciter cum crotalis saltabat et mouebat.

ESSEDARIA

Gladiatrix quae essedum ducit aut e curru pugnans.

GLADIATRIX – LUDIA

Quae gladio pugnat; Gadius est ferrum acie et mucrone instructum ad caedendum et vulnerandum.

COLONA

Rustica mulier, quae agros colit.

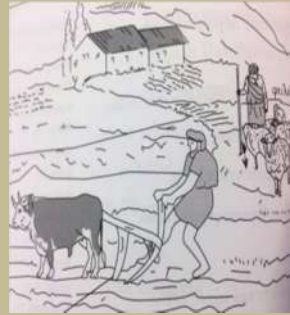
DOMNIFUNDA

Mulier quae est domina fundi.

VILICA

Mulier villatica, ruralis, quae et uxor villici est.

CLINICE

Est femina medendi perita.

MEDICA

Mulier quae medicinam exercet et ad medendum apta est.

OBSTETRIX

Femina quae parturientibus adsidet et iuvat.

MERETRIX

Femina quae corpore quaestum facit, simile scortum.

SCORTVM

Femina quae corpore quaestum facit, simile meretrix, sed vulgariter.

LENA

Quae meretrices alit, prostituit et conciliat, quaeque mediam se illicitis amoribus praebet; etiam quae tabellas amatorias portat ulro citroque.

AMANVENSIS

Serva, cuius opera dominus in scribendo, epistolas praesertim, utitur.

MATER

Mulier qui est parens et genitrix; quae habet filios filiasque.

PVERPERA

Mulier quae recens peperit, uel mox paritura est puerum aut pueram.

PRAEIGNANS

Praegnans femina in utero ferens; simile est gravida, inciens.

MATRASTA NOVERCA

Est nova uxor ducta post mortem vel repudium prioris, quae liberos reliquit superstites

AVIA

Patris vel matris meae mater est.

SOROR

Est patris matris mei filia.

FILIA

Proles femina est, quae habet mater et pater.

NEPTIS

Quae ex filio aut filia nata est.

SOCRVS

Est mariti aut uxoris mater.

NVRVS

Est sponsa filii, nondum uxor.

GLOS

Est soror mariti mei.

DONA

DONA

NENA

NOIA

NOIA VERGE

ANCIANA

VELLA

ESPOSA

ESPOSA

MATRONA

MARE DE FAMILIA

ESTOLADA

ESPOSA D'UN SOL MARIT	CONCUBINA	CONTUBERNAL	PROMESA
SOLTERA	VÍDVA	DIVORCIADA	ESCLAVA SERVENTA
MASSATGISTA	ESTETICISTA	PERRUQUERA	DEPILADORA

LIBRETERA

ACOMPANYANT

FILADORA

TEIXIDORA

**COMERCIANT DE
SEDES**

COMERCIANT DE LLI

MODISTA

SARGIDORA

DIDA

MAINADERA

EDVCADORA

**PEDAGOGA
MESTRA**

LECTORA	COMERCIANT VENEDORA	VENEDORA /ARTESANA	AMBUBAIA
VENEDORA / ARTESANA DEL PLOM	VENEDORA / ARTESANA DE CLAUS	VENEDORA / ARTESANA DE CORONES	VENEDORA / ARTESANA DEL LLI
VENEDORA / ARTESANA DE TEIXITS DE PORPRA	VENEDORA / ARTESANA DE PERLES	SABATERA	VENEDORA / ARTESANA DE PERFUMS

FORNERA	VENEDORA DE FABES	PEIXATERA	FREGIDORA DE VIANDES
VENEDORA DE LLAVORS HERBES I ESPECIES AROMATIQUES	VENEDORA DE MENJAR I BEURE	Tavernera	RESTAURADORA
CUINERA FOGONERA	ACTRIU	ACTIU DE MIMS	ACTRIU D'ENTREMESOS

INTERPRET MUSICAL	FLAUTISTA	CITARISTA	INTERPRET DE LIRA INTERPRET DE PSALTERI
INTERPRET DE SAMBUCA	INTERPRET DE CIMBALS	CANTANT	BALLARINA
INTERPRET DE CROTAIS	BALLARINA GADITANA	GLADIADORA AMB CARRO	GLADIADORA

PAGESA

TERRATINENT

MASOVERA

METGESSA

METGESSA

LLEVADORA

MERETRIU

PROSTITUTA

ALCAVOTA

ESCRIVENTA

MARE

PARTERA

EMBARASSADA

MADRASTRA

AVIA

GERMANA

FILLA

NETA

SOGRA

NORA

CUNYADA

Grup de treball "Coeducació a secundària"

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Participació al Concurs de dibuix <i>Mujer y Astronomía</i> de la SEA
Curs acadèmic (en què s'ha dut a terme)	2018/19
Centre (on s'ha dut a terme)	INSTITUT GUINDÀVOLS
Professorat responsable (nom o càrrec)	Cristina Costa (EVP), Alícia Guijarro (FQ), Olga Sanfeliu (FQ)
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	2, 4
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	2n trimestre (1-11/2/19)
Espai educatiu (en què s'ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.)	En les hores de VIP i Ciències.
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	2n ESO
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Dibuixos i Fitxes biogràfiques de les astrònomes, que inclouen informació sobre els seus descobriments astronòmic.
Materials i recursos usats (d'altri)	<ul style="list-style-type: none"> El diario secreto de Henrietta S. Leavitt (Instituto de Astrofísica de Andalucía - CSIC) La tabla periódica de las científicas (Teresa Valdés-Solís) https://11defebrero.files.wordpress.com/2018/11/la-tabla-periocc81dica-de-las-cienticc81ficas-enlaces.pdf
Metodologia i desenvolupament	
<p>Presentació de l'11 de març i el perquè de l'existència dels dies internacionals. (introducció vídeo i reflexió)</p> <p>Presentació bases concurs SEA, i exemples de doodles dedicats a científiques.</p> <p>Presentació d'algunes de les dones que van formar part de L'Harem de Pickering amb píndoles teatrealitzades, de El diario secreto de Henrietta S. Leavitt.</p> <p>Assignació d'astrònomes de la selecció feta per Teresa Valdés-Solís. Selecció de la informació més rellevant per a la biografia, descobriments científics realitzats i cerca d'imatges per al retrat.</p> <p>Aprofundiment de les característiques que ha de tenir el dibuix i assessorament i correcció dels esborranys de biografia.</p>	

Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)

S'han presentat dibuixos amb molt aprofundiment, tant pictòric com científic.

No se sap si hi haurà una altra convocatòria de concurs oficial, però el format es pot estendre a altres àmbits científics.

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula*, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

Recull de fotografies (si n'hi ha)

Grup de treball "Coeducació a secundària"

Annie Jump Cannon (1863-1941)
 Va estudiar a la universitat de oxford?
 Va classificar 226.000 estrelles
 Classicat i catalogar dels estrelles de Torres
 les estrelles hasta la novena magnitud
 Les va classificar per Temperatura.

Wang Zhengji (1767 - 1797) Xina.
 Va estudiar els eclipsis lunars i va
 escriure 12 llibres sobre Astronomia
 Matemàtiques.
 Un eclipsi lunar passa quan la Lluna es
 a l'ombra de la Terra. Això només
 passa quan el Sol, la Terra i la Lluna
 estan alineats.

